

Shahā'u'llāh

B I C E N T E N A R I

1 8 1 7 - 2 0 1 7

Bahá'u'lláh
B I C E N T E N A R I
1 8 1 7 - 2 0 1 7

© Comunitat Bahá'í d'Espanya

Disseny i maquetació: Eva Celdrán Esteban

EDITORIAL BAHÁ'Í DE ESPAÑA, 2017

Marconi, 250

08224 Terrassa (Barcelona)

www.bahai.es/editorial

editorialbahai@bahai.es

Dipòsit legal: B 19597-2017

Imprés a Espanya — Printed in Spain

CONTINGUT

1. <i>Introducció</i>	11
2. BIOGRAFIA DE BAHÁ'U'LLÁH	
• Bahá'u'lláh.....	17
• El naixement d'una nova revelació	21
• Exili	27
• La Declaració al Jardí del Riḍván	35
• «La immutable Fe de Déu».....	40
• La Manifestació de Déu.....	47
• «Una civilització en progrés continu»	51
• El Dia de Déu	56
• La proclamació als reis.....	62
• L'arribada a Terra Santa	69
• La religió com a llum i foscó	75
• La pau mundial.....	79
• «No pas per la Meva pròpia Voluntad».....	82
• L'Aliança de Déu amb la humanitat.....	85

3. LA PROPOSTA DE BAHÁ'U'LLÁH PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL	
• Qüestionar de manera radical	
l'ordre actual.....	91
• Una interpretació particular de la història	96
• Un nou enfocament de la transformació social.....	102
• Una proposta programàtica.....	107
• Conclusions.....	121
4. <i>Notes</i>	125

INTRODUCCIÓ

Introducció

Aquesta obra pretén retre homenatge a Bahá'u'lláh en el bicentenari del seu naixement. Està integrada per dos apartats clarament diferenciats que responen a una doble necessitat: presentar al món una grandíssima figura profètica la vida i l'obra de la qual, malgrat ser cada vegada més conegudes, estan lluny d'haver rebut el reconeixement que els correspon; i exposar el que la comunitat humana dels seus seguidors, els bahá'ís, està fent al costat de persones de tots els orígens per fer realitat la visió que Ell va exposar en els Seus ensenyaments sobre el futur gloriós de la humanitat.

La primera part d'aquest llibre, relativa a la persona de Bahá'u'lláh és una reedició del text preparat per la Comunitat Internacional Bahá'í a petició de la Casa Universal de Justícia —consell internacional del govern dels bahá'ís del món— amb motiu del centenari del Seu decés el 1992. En aquella ocasió, tal com assenyalà el prelude, el motiu de la publicació era la urgent necessitat de la humanitat

de comptar amb una visió unificadora i inspiradora per fer front col·lectivament als reptes insòlits que sotgen el món. Sens dubte, aquesta necessitat que urgeix segueix vigent actualment; de fet, es podria dir fins i tot que és més gran. La tecnologia, els transports, l'economia, la ciència, el crim, els problemes mediambientals i les malalties contagioses s'han globalitzat, han traspassat fronteres, però els sistemes d'organització social no han pogut respondre de manera adequada i efectiva.

Bahá'u'lláh va proporcionar una visió coherent, realista, abraçadora i inspiradora per poder avançar cap a una nova etapa en el procés d'organització social i des d'ella no només donar solució als problemes del món, sinó promoure el sorgiment d'una civilització global pròspera i pacífica. Referent a això, els ensenyaments de Bahá'u'lláh —enunciats espirituals sobre la realitat i l'estructura de l'univers per als que l'han reconegut com a Missatger de Déu— estan dotades d'un poder per arribar fins al fons de la motivació humana, aquest poder que històricament ha brollat de la religió i que permet que generacions se sacrifiquin per un món futur que no coneixeran, un poder que transforma a individus senzills en herois i sants, i a grups insignificants en pobles il·luminats.

La segona part del llibre, titulada «La proposta de Bahá'u'lláh per a la transformació social», adopta un to més descriptiu i pren a la comunitat bahá'í —un col·lectiu d'uns set milions de persones en el món— com a *estudi*

de cas. Al llarg de les seves pàgines examina dues grans qüestions. La primera consisteix en una anàlisi de la concepció de transformació social que sembla emergir dels escrits de Bahá'u'lláh. Aquesta noció de canvi social és especialment rellevant per a tots aquells que anhelan canviar el món i que saben de la importància que històricament ha tingut el fet de mantenir una concepció holística de la transformació social per generar grans progressos. Els escrits de Bahá'u'lláh no segueixen, doncs, les proclames sobre la crisi dels *metarelats*, tot i que reconeixen el perill totalitzador d'aquests.

El segon tema que explora és la proposta programàtica, així com algunes de les línies d'acció principals que els bahá'ís estan duent a terme per aconseguir el tipus de transformació que es visualitza en els escrits de Bahá'u'lláh. Aquesta exploració no és de cap manera exhaustiva ni engloba tot el que estan fent els bahá'ís, però constitueix una mostra significativa del compromís social, de la manera d'operar i del tipus d'aprenentatge col·lectiu que s'està intentant generar per dur a la realitat les perspectives de Bahá'u'lláh. El contingut d'aquesta segona secció està basat en dues publicacions promogudes per l'Oficina d'Affers Públics de la Comunitat Bahá'í d'Espanya.¹

Per tant, des d'aquesta doble panoràmica —la vida i obra de Bahá'u'lláh, d'una banda, i la proposta programàtica per al canvi social de la comunitat bahá'í, per l'altra—, aquesta obra il·lustra la manera com la Fe bahá'í entretei-

xeix i integra els aparents binomis de la teoria i l'acció, de l'espiritual i el material, del místic i el pràctic, de l'ordre diví i el mundà, de l'adoració i el servei, de la ciència i la religió. El desig més profund dels que han contribuït a la mateixa és que, amb motiu del bicentenari del Seu naixement, que se celebra l'any 2017, s'utilitzi com a material de suport per treure a la llum la rellevància de la Seva obra i retre homenatge a la posició que Bahá'u'lláh, la Glòria de Déu, representa per a la humanitat.

A large, light gray decorative flourish consisting of several overlapping loops and swirls, framing the central text.

BIOGRAFIA
DE BAHÁ'U'LLÁH

Bahá'u'lláh

Al començament d'un nou mil·lenni, la necessitat cabdal de la raça humana és trobar una visió unificadora de la naturalesa de l'home i de la societat. La resposta de la humanitat a aquest embat durant el segle passat posà en moviment una sèrie de commocions ideològiques que han convulsat el nostre món i que ara sembla que hagin restat exhaustes. La passió invertida en l'esforç, malgrat els seus descoratjadors resultats, dóna prova de la profunditat d'aquesta necessitat. Car, sense cap convicció comuna sobre el curs i la direcció de la història humana, és inconcebible que hom pugui posar els fonaments d'una societat mundial amb la qual el conjunt de la humanitat pugui comprometre's.

Una visió així es desenvolupa en els escrits de Bahá'u'lláh, la Figura profètica del segle XIX, la influència creixent del qual és el fet més destacable de la història religiosa contemporània. Nascut a Pèrsia el 12 de novembre de 1817, Bahá'u'lláh² començà a l'edat de 27 anys una tas-

ca que ha atret gradualment la imaginació i la lleialtat d'alguns milions de persones de pràcticament totes les races, cultures, classes i nacions de la terra. El fenomen és de tal magnitud que no té punt de comparació en el món contemporani, sinó que és associat més aviat als canvis de direcció succeïts en els moments crítics del passat col·lectiu de la raça humana. Bahá'u'lláh declarà ésser ni més ni menys que el Missatger de Déu per a l'edat de maduresa humana, el Portador d'una revelació divina que compleix les promeses fetes a les religions anteriors i que generarà el vigor i els recursos espirituals necessaris per a la unificació dels pobles del món.

Encara que només fos pels efectes que ja han tingut, la vida i els escrits de Bahá'u'lláh haurien d'atreure l'atenció seriosa de qualsevol persona que cregui que la naturalesa humana és fonamentalment espiritual i que l'organització esdevenidora del nostre planeta ha d'estar inspirada en aquest aspecte de la realitat. La documentació que acredita aquestes afirmacions és oberta a la investigació general. Per primera vegada en la història, la humanitat té a la seva disposició una crònica detallada i verificativa tant del naixement d'un sistema religiós independent com de la vida del seu Fundador. És igualment assequible la crònica de la resposta que ha generat la nova fe amb el naixement i desenvolupament d'una comunitat mundial que ja pot afirmar amb justícia que representa un microcosmos de la raça humana.³

Durant les primeres dècades del segle XX aquest procés era relativament desconegut. Els escrits de Bahá'u'lláh prohibeixen el proselitisme agressiu amb què molts missatges religiosos han estat difosos àmpliament. A més a més, la prioritat que la comunitat bahá'í donà a l'establiment de grups a nivell local per tot el planeta actuà en contra que apareguessin tot seguit grans concentracions de creients en qualsevol país o que es mobilitzessin els recursos adients per a programes d'informació pública a gran escala. Arnold Toynbee, interessat per qualsevol esdeveniment que pogués representar l'aparició d'una nova religió universal, assenyala en els anys cinquanta que la Fe bahá'í era llavors més o menys tan coneguda per l'occidental de cultura mitjana com el Cristianisme ho havia estat per a la classe equivalent de l'Imperi Romà durant el segle segon d. C.⁴

En anys més recents, a mesura que s'ha accelerat el creixement numèric de comunitats bahá'ís en molts països, la situació ha canviat de manera radical. Pràcticament avui dia no existeix cap zona del món on no estigui arrelant el model de vida ensenyat per Bahá'u'lláh. El respecte que els projectes de desenvolupament econòmic i social de la comunitat estan començant a guanyar en cercles governamentals, acadèmics i de les Nacions Unides reforça encara més l'argument a favor d'un examen objectiu i seriós de l'impuls que es troba sota un procés de transformació social que és, en els seus aspectes fonamentals, únic al nostre món.

No hi ha cap dubte sobre la naturalesa de l'empenta generadora. Els escrits de Bahá'u'lláh abasten una enorme varietat de temes: des de qüestions socials com la integració racial, la igualtat de sexes i el desarmament, fins a les que afecten la vida íntima de l'ànima humana. Els texts originals, molts d'ells de la Seva pròpia mà, uns altres dictats i ratificats pel Seu autor, han estat conservats acuradament. Durant molts decennis i mitjançant un sistemàtic programa de traducció i publicació, diverses seleccions d'aquests escrits s'han posat a l'abast de gent de tot arreu, en més de vuit-centes llengües.

El naixement d'una Nova Revelació

La missió de Bahá'u'lláh començà en una tàvega de Teheran, a l'agost de l'any 1852. Nascut en el si d'una noble família que podia remuntar els seus avantpassats fins a les més grans dinasties del passat imperial de Pèrsia, refusà la carrera ministerial que hom li ofería en el govern, i en comptes d'això escollí dedicar les Seves energies a una gran varietat d'accions filantròpiques que Li feren guanyar, a principis de la dècada de 1840, un ampli renom com a «Pare dels Pobres». Aquesta existència privilegiada decauria ràpidament després de 1844, quan Bahá'u'lláh esdevingué un dels principals defensors d'un moviment que arribaria a canviar el curs de la història del Seu país.

Els primers anys del segle XIX foren un període d'expectatives messiàniques en molts països. Profundament pertorbats per les implicacions de les investigacions científiques i de la industrialització, creients sincers de moltes procedències religioses es dirigiren envers les escriptures de llurs confessions, intentant de comprendre els proces-

sos acceleradors del canvi. A Europa i Amèrica, grups com els «templers»⁵ i els «millerites»⁶ cregueren que havien trobat proves en les escriptures cristianes que donaven suport a llur convicció que la història havia acabat i que el retorn de Jesucrist era molt a prop. Una commoció de semblants trets s'esdevingué a l'Orient Mitjà, al voltant de la creença que l'acompliment d'algunes profecies de l'Alcorà i de les tradicions islàmiques era imminent.

El més dramàtic d'aquests moviments mil·lenaristes fou, sens dubte, el de Pèrsia, el qual s'havia centrat en la figura i ensenyaments d'un jove comerciant de la ciutat de Shiraz, conegut per la història como el Báb.⁷ Durant nou anys, des de 1844 fins a 1853, perses pertanyents a totes les classes socials es veieren captivats per un remolí d'esperança i d'engrescament iniciat per l'anunci del Báb que el Dia de Déu era a prop i que Ell mateix era el Promès de les escriptures islàmiques. Segons deia Ell, la humanitat era al llindar d'una era que presenciaria la reestructuració de tots els aspectes de la vida. Nous camps del coneixement encara inconcebibles permetrien que fins i tot els infants de la nova era ultrapassessin el més erudit dels savis del segle XIX. La raça humana era cridada per Déu a abraçar aquests canvis emprenent una transformació de la seva vida espiritual i moral. La seva pròpia missió havia de preparar la Humanitat per a l'esdeveniment que es trobava en el mateix cor d'aquests fets, la vinguda d'aqueix Missatger universal de Déu, «Aquell Qui Déu manifestarà», esperat pels seguidors de totes les religions.⁸

Aquesta declaració provocà la violenta hostilitat del clergat musulmà, que ensenyava que el procés de la Revelació Divina havia acabat amb Muḥammad, i que qualsevol afirmació contrària constituïa una apostasia punible amb la mort. L'acusació que aplicaren al Báb obtingué aviat el suport de les autoritats perses. Milers de seguidors de la nova Fe moriren en una esgarrifosa sèrie de matances portades a terme arreu del país i el Báb fou executat públicament el 9 de juliol de 1850.⁹ En una època de creixent presència occidental a l'Orient, aquests fets havien despertat l'interès i la compassió de cercles europeus influents. La noblesa de la vida i ensenyaments del Báb, l'heroisme dels seus seguidors i l'esperança de reformes fonamentals que havien il·luminat un país entenebrit, exerciren una potent atracció en personalitats entre les quals hi havia Ernest Renan i Lev Tolstoi, o bé Sara Bernhardt i el comte de Gobineau.¹⁰

Bahá'u'lláh, a causa de la seva destacada defensa del moviment del Báb, fou arrestat i conduït —encadenat i a peu— fins a Teheran. Protegit, certament, per una reputació personal impressionant i per la posició social de la seva família, així com per les protestes de les ambaixades occidentals que l'holocaust dels bábis havien causat, no fou sentenciat a mort com propugnaven influents figures de la cort reial. En comptes d'això, fou embarrat al famós Siyáh-Chál, el «Pou Negre», una tàvega fonda i plena de bestioles que havia estat creada en un dels dipòsits d'aigua abandonats de la vila. No s'hi presentà cap càrrec,

però Ell i trenta companys més foren confinats sense apel·lació possible a la foscor i brutícia d'aqueix pou, envoltats de criminals comuns, molts d'ells condemnats a mort. Al voltant del coll de Bahá'u'lláh, hi van posar una cadena forçada pesada, la qual era prou famosa en els ambients penals com per tenir nom propi. Com que no havia de perir tan aviat com hom pensava, hi hagué un intent d'emmetzinar-lo. Les marques de la cadena van romandre en el Seu cos durant la resta de la Seva vida.

Té cabdal importància en els escrits de Bahá'u'lláh l'exposició dels grans temes que han preocupat els pensadors religiosos de totes les èpoques: Déu, el paper de la revelació en la història, la relació dels sistemes religiosos del món entre ells i el significat de la fe i l'autoritat moral com a base de l'organització de la societat humana. Passatges d'aquests texts parlen de forma íntima de la seva pròpia experiència espiritual, de la seva resposta a la crida de Déu i del diàleg amb l'«Esperit de Déu», qüestions que bateguen en el mateix cor de la seva missió. Mai abans la història religiosa no ha ofert a l'investigador l'oportunitat de tenir una trobada tan sincera amb el fenomen de la revelació divina.

Cap a la fi de la Seva vida, els escrits de Bahá'u'lláh sobre les Seves primeres experiències inclouen una breu descripció de les condicions del Siyáh-Chál.

Vam ésser reclosos durant quatre mesos en un lloc pestífer més enllà de qualsevol comparació [...] El calabós era immergit en una pregona foscor i el nombre dels nostres companys de presó arribava fins a cent cinquanta ànimes: lladres, assassins i saltejadors de camins. Atapeït com es trobava, no hi havia cap altra eixida que el passatge pel qual vam entrar. No hi ha cap ploma que pugui descriure aquell lloc, ni cap llengua no pot expressar la seva repugnant pudor. La majoria d'aquells homes no tenia roba ni jaç on ajaçar-se. Només Déu sap el que ens esdevingué en aquell pudent i llòbrec lloc!¹¹

Cada dia els sentinelles davallaven pels tres enlairats trams de l'escala del pou, agafaven un o més presoners i els arrossegaven cap a fora per executar-los. Els observadors occidentals restaven astorats pels carrers de Teheran davant les escenes de víctimes bàbís que eren disparades des de boques de canons, colpejades amb destrals i espases fins a la mort, o conduïdes a l'indret de llur martiri amb espelmes enceses encastades en ferides obertes en llurs cossos.¹² En aquestes circumstàncies, enfrontant-se a la perspectiva de la seva pròpia mort, Bahá'u'lláh rebé la primera revelació de la seva missió:

Una nit, dins un somni, hom escoltà pertot arreu aquests exaltats mots: «Veritablement, Nòs et farem victoriosos per Tu mateix i per la Teva ploma. No t'afligeixis per allò que t'ha esdevingut, ni temis perquè ets estalvi. D'ací a poc temps Déu farà brollar els tresors de la terra: homes que t'ajudaran per

Tu mateix i pel Teu nom, per a la qual cosa Déu ha fet reviure els cors dels qui l'han reconegut».¹³

L'experiència de la revelació divina, tractada només de manera indirecta en els relats que s'han conservat sobre la vida de Buda, Moisès, Crist o Muḥammad, és descrita de forma gràfica pels mateixos mots de Bahá'u'lláh:

Durant els jorns en què em vaig trobar a la presó de Teheran, malgrat que el mortificant pes de les cadenes i l'atmosfera pudent només em permetien de dormir una mica, fins i tot en aquestes infreqüents estones d'endormiscament sentia com si quelcom fluís des de la corona de la meva testa, damunt el meu pit, com un poderós torrent que es precipités damunt la terra des del cimadal d'un alt pujol. Com a conseqüència d'això, cada membre del meu cos s'encenia. En aquests moments la meva llengua recitava el que mai cap home no suportaria escoltar.¹⁴

Exili

Finalment, i malgrat que no s'hagués celebrat cap judici ni s'hagués presentat cap recurs contra Ell, Bahá'u'lláh fou alliberat de la presó i bandejat tot seguit de la Seva terra nadiua. Hom li confiscà arbitràriament les Seves riqueses i propietats. El representant diplomàtic rus, que el coneixia personalment i havia estat seguint les persecucions dels bábis amb creixent preocupació, li va oferir la seva protecció i acolliment en terres que eren sota el control del seu govern. En el clima polític imperant, l'acceptació d'aquest ajut hauria estat mal interpretat per uns altres, gairebé amb seguretat, car obeïa a motius polítics.¹⁵ Potser per aquesta raó Bahá'u'lláh s'estimà més d'acceptar el bandejament al territori veí d'Iraq, llavors sota el domini de l'imperi Otomà. Aquesta expulsió fou el començament de quaranta anys d'exili, empresonament i amarga persecució.

Durant els anys immediatament posteriors a la seva sortida de Pèrsia, Bahá'u'lláh donà prioritat a les necessitats de la comunitat babí que s'havia agrupat a Bagdad,

una tasca que havia recaigut sobre d'Ell pel fet d'ésser l'únic dirigent babí que havia sobreviscut a les mortaldats, capaç de fer-ho. La mort del Báb i la pèrdua gairebé simultània de la major part dels mestres i guies de la nova fe havia deixat els creients dispersats i desmoralitzats. Quan els Seus esforços per reunir aquells que havien fugit a Iraq aixecaren gelosies i dissensió,¹⁶ Ell seguí el camí que tots els Missatgers de Déu havien pres i es retirà a un lloc desert; per a aquest propòsit escollí la regió muntanyosa del Kurdistan. El seu retir, com diria posteriorment, «no contemplava la tornada». La seva finalitat «era la d'evitar arribar a ésser objecte de discòrdia entre els fidels, font de disturbis per als Nostres companys». Malgrat que aquests dos anys passats al Kurdistan foren un període de severa privació i sofriment físic, Bahá'u'lláh els descriu com una època d'intensa felicitat durant la qual reflexionà profundament sobre el missatge que se li havia confiat: «Tot sol, combregàvem amb el Nostre esperit, aliè al món i a tot el que hi ha en ell».¹⁷

Només amb gran reticència i perquè estimava que era la Seva responsabilitat envers la causa del Báb, accedí finalment als missatges urgents de la resta de la colla d'exiliats de Bagdad, els quals havien descobert el Seu paradís i Li pregaven que tornés i assumís el comandament de la comunitat.

Dos dels volums més importants dels escrits de Bahá'u'lláh daten d'aquest primer període d'exili que pre-

cedeix la declaració de la seva missió, l'any 1863. El primer d'ells és un petit llibre que Ell intitulà *Les Paraules Ocultes*. Fou escrit en forma de compilació d'aforismes morals, i constitueix el cor ètic del missatge de Bahá'u'lláh. La veu de Déu parla directament a l'ànima humana mitjançant versets que Bahá'u'lláh qualifica d'essència del guiatge espiritual de totes les revelacions del passat:

Oh Fill de l'Esperit!

Per mi, el més estimat de tot és la justícia; no te n'apartis si em desitges i no la descuris perquè confii en tu. Amb la seva ajuda hi veuràs per tu mateix i no amb els ulls dels altres i coneixeràs pel teu propi coneixement i no pel coneixement del teu proïsme. Pondera en el teu cor com et correspon de ser. En veritat la justícia és el Meu do per a tu i també el signe de la Meva amorosa bondat. Tingues-la, doncs, present.

Oh Fill de l'Ésser!

Estima'm perquè Jo t'estimi. Si tu no M'estimes, no t'arribarà mai el Meu amor. Comprèn-ho, oh servent!

Oh Fill de l'Home!

No t'afligeixis, llevat que estiguis lluny de Nosaltres. I no t'alegris, llevat que t'acostis i tornis a Nosaltres.

Oh Fill de l'Ésser!

Amb les mans del poder t'he fet i amb els dits de la força t'he creat; i vaig posar dintre teu l'essència de la Meva llum. Acontenta't amb ella i no busquis res més perquè la Meva

obra és perfecta i el Meu mandat és ineludible. No el qüestionis ni el posis en dubte.¹⁸

La segona de les dues obres fonamentals composades per Bahá'u'lláh durant aquest període és el *Llibre de la Certesa*, una àmplia exposició de la naturalesa i propòsit de la religió. En passatges que no només són inspirats en l'Alcorà, sinó també, amb igual facilitat i perspicàcia, en l'Antic i Nou Testament, hom descriu els Missatgers de Déu com a agents d'un únic i continuat procés: el desvetllament de la raça humana a les seves potencialitats espirituals i morals. Una humanitat que ha arribat a la maduresa no necessita més el llenguatge de la paràbola o l'al·legoria: pot respondre a una presentació directa de les ensenyances; la fe no és pas una qüestió de creença cega, ans de coneixement conscient. Tampoc hom ja no necessita el guiatge d'una elit eclesiàstica: el do de la raó confereix a cada individu d'aquesta nova era d'illuminació i educació la capacitat de respondre al guiatge diví. Posa a prova la nostra sinceritat:

Cap home no podrà assolir les vores de l'oceà del veritable enteniment, llevat que s'hagi després de tot el que hi ha al cel i a la terra [...] L'essència d'aquests mots és que els qui petgen la senda de la fe, els qui delegen el vi de la certesa, cal que es purifiquin de tot el que és terrenal: llurs oïdes, de la xerrameca ociosa; llurs ments, de les imaginacions vanes; llurs cors, de les falleres mundanes, i llurs ulls, del que pereix. Han de posar llur confiança en Déu i, agafant-se fermament a Ell, seguir el seu camí. Llavors es faran merei-

xedors de les resplendents glòries del sol del coneixement diví i comprensió [...] perquè l'home mai no tindrà esperança d'assolir el coneixement del Tot Gloriós [...], tret que deixi de considerar les paraules i accions dels homes com a norma per a la veritable comprensió i reconeixement de Déu i dels seus Profetes.

Considera el passat: quants homes, elevats i humils, han esperat amb ànsia en tota època l'adveniment de les Manifestacions de Déu en la santificada persona dels seus Elegits [...] I sempre que foren obertes les portes de la gràcia, els núvols de la munificència divina foren vessats damunt la humanitat i la llum de l'Invisible lluí sobre l'horitzó de poder celestial, tots ells el negaren i s'apartaren del seu rostre, el rostre de Déu mateix...

Només quan la llum de la recerca, de l'esforç ardent, del desig anhelant, de la devoció apassionada, de l'amor fervent, de l'embadaliment i de l'èxtasi s'hagin encès en el cor del qui cerca, i bufi en la seva ànima la brisa de la Seva amorosa bonesa, serà dissipada la foscor de l'error, serà dispersada la boira dels dubtes i els recels, i el seu ésser serà voltat per la llum del coneixement i de la certesa [...] Llavors els múltiples favors i l'efusió de gràcia del sant i etern Esperit conferiran al cercador una nova vida, de manera que estarà dotat d'una vista nova, d'una oïda nova, d'un cor nou i d'una ment nova [...] Mirant amb l'ull de Déu percebrà dintre de cada àtom una porta que el conduirà a les posicions de l'absoluta certesa.

En totes les coses descobrirà [...] les proves d'una Manifestació perdurable.

Quan el conducte de l'ànima humana s'hagi netejat de qualsevol afecció impeditiva i mundana, percebrà, indefectiblement, a través de distàncies immensurables, l'alè del Benamat i, menat pel seu perfum, arribarà a la Ciutat de la Certesa i hi entrarà...

Aquella Ciutat no és cap altra que la Paraula de Déu, revelada a cada època i dispensació [...] Qualsevol guia, les benediccions, el coneixement, la comprensió, la fe i la certesa conferides a tot el que hi ha al cel i a la terra, es troben ocultes i són tresorejades en aquestes Ciutats.¹⁹

Hom no fa cap referència oberta a la pròpia missió de Bahá'u'lláh, que encara era per anunciar; en concret, *el Llibre de la Certesa* és centrat en una exposició vigorosa de la missió del martiritzat Báb. Una raó, i no pas la menys important, per a la poderosa influència del llibre sobre la comunitat babí, la qual comptava amb un bon nombre d'erudits i antics seminaristes, fou el domini del pensament i ensenyaments islàmics que desplega el seu autor en demostrar la pretensió del Báb d'haver complert les profecies de l'Islam. Invocant els bábis perquè fossin dignes de la confiança que el Báb havia dipositat en ells i del sacrifici de tantes vides heroiques, Bahá'u'lláh posava davant d'ells el desafiament no només de modelar llurs vides personals d'acord amb els ensenyaments divins, sinó

de fer de la seva comunitat un model per a l'heterogènia població de Bagdad, la capital provincial d'Iraq.

Malgrat que visquessin en unes circumstàncies materials molt limitades, els bandejats foren revitalitzats per aquesta visió. Un dels membres del grup, un home anomenat Nabil, que posteriorment havia de deixar una detallada història dels ministeris del Báb i de Bahá'u'lláh, ha descrit la intensitat espiritual d'aquells jorns:

Sovint a les nits més de deu persones subsistiren amb només un grapat de dàtils. Ningú no sabia a qui pertanyien, realment, les sabates, les capes o les túniques que hi havia en llurs cases. Cap d'ells, quan anava al basar, no podia dir que les sabates que duia eren les seves, i cap del que entrava en presència de Bahá'u'lláh no podia afirmar que la capa o túnica que duia li pertanyia [...] ¡Oh, quin goig el d'aquells jorns, i quina felicitat i esbalaïment en aquelles hores!²⁰

Per a consternació de les autoritats consulars perses, que creien que «l'episodi» bábí havia conclòs, la comunitat d'exiliats començà gradualment a ésser un element respectat i influent en la capital provincial d'Iraq i en les ciutats properes. Com que algun dels més importants santuaris de l'Islam xiïta es trobava a la zona, un flux constant de pelegrins perses hi restà exposat, en les circumstàncies més favorables, a la renovació de la influència bábí. Entre els dignataris que visitaren Bahá'u'lláh a la senzilla casa on s'allotjava hi hagué prínceps de la família reial. Tan encisat

en quedà un d'ells amb l'experiència, que va concebre la idea, un xic ingènu, que, erigint un duplicat d'aquella casa als jardins de la seva pròpia residència, podria fer reviure quelcom de l'atmosfera de puresa espiritual i despresa que per una breu estona havia trobat. Un altre, encara més profundament commogut per l'experiència de la seva visita, expressà als seus amics el seu sentiment: «Si tots els pesars del món fossin apinyats en el meu cor, crec que tots desapareixerien essent en presència de Bahá'u'lláh. És com si hagués entrat en el mateix Paradís...». ²¹

La Declaració al Jardí del Ridvan

L'any 1863, Bahá'u'lláh va decidir que ja havia arribat el temps de començar a familiaritzar els que l'envoltaven amb la missió que li havia estat conferida en la foscor del Siyáh-Chál. Aquesta decisió va coincidir amb una nova etapa de la campanya d'oposició a la seva obra que havien continuat mantenint persistentment el clergat musulmà xiïta i els representants del govern persa. El govern del Sha, tement que l'aprovació i els elogis de què Bahá'u'lláh començava a gaudir entre els perses influents que visitaven Iraq tornés a encendre l'entusiasme popular a Pèrsia, pressionà les autoritats otomanes perquè el traslladessin lluny de la frontera, cap a l'interior de l'imperi. Finalment, el govern turc accedí a aquestes pressions i instà el Banderjat que, com a convidat seu, establís la seva residència a la capital, Constantinoble. Malgrat els bonhomiosos termes en què era redactat el missatge, la intenció era clarament l'exigència que fos complert.²²

En aquell temps, la devoció del petit grup d'exiliats s'havia centrat en la persona de Bahá'u'lláh, així com en l'exposició dels ensenyaments del Báb. Un nombre creixent dels seguidors havia arribat a la convicció que Ell no només parlava com a defensor del Báb, ans en nom d'aquella causa molt més gran que Aquest darrer havia declarat imminent. La creença esdevingué certa a les darreries del mes d'abril de l'any 1863, quan Bahá'u'lláh, a les vigílies de la Seva partença cap a Constantinoble, reuní uns quants dels Seus companys en un jardí que més tard s'anomenaria «Riḍvan» (Paradís), i els confià el contingut central de la Seva missió. Durant els quatre anys següents, malgrat que no es considerà adient de fer-ne una declaració oberta, els que havien escoltat Bahá'u'lláh compartiren gradualment amb llurs amics de confiança la notícia que les promeses del Báb s'havien complert i que «el Dia de Déu» havia arribat.

Les circumstàncies concretes que envoltaren aquesta comunicació privada, en mots de l'autoritat bahá'í més íntimament familiaritzada amb la documentació de l'època, són «voltades d'una foscor que els futurs historiadors trobaran difícil de penetrar».²³ La naturalesa de la declaració pot apreciar-se en algunes referències que Bahá'u'lláh havia de fer de la Seva pròpia missió en molts dels Seus escrits posteriors:

El propòsit que fonamenta tota la creació és la revelació d'aquest molt sublim, aquest Jorn santíssim, Dia conegut

com a Dia de Déu en els Seus Llibres i Escripures; el Dia que tots els Profetes, Elegits i sants han desitjat de presenciar.²⁴

... Aquest és el jorn en què la humanitat pot contemplar el Rostre i escoltar la Veu del Promès. La Crida de Déu ha estat proclamada i la llum del Seu Semblant ha estat aixecada sobre els homes. Incumbeix a cadascun dels homes d'esborrar del tauler del seu cor la petjada de qualsevol mot va i contemplar, amb la ment oberta i imparcial, els signes de la Seva Revelació, les proves de la Seva Missió i els senyals de la Seva Glòria.²⁵

Com s'emfasitza repetidament en l'exposició de Bahá'u'lláh al voltant del missatge del Báb, el propòsit fonamental de Déu en revelar la Seva voluntat és portar a terme una transformació en el tarannà de la humanitat, i desenvolupar, en aquells que responen, les qualitats morals i espirituals que es troben latents dins de la naturalesa humana:

Embelliu les vostres llengües, oh poble, amb la veracitat, i guarniu les vostres ànimes amb l'ornament de l'honradesa. Compte, oh poble, no sigui que obreu amb traïdoria amb algú. Sigueu els fiduciaris de Déu entre les Seves criatures i els emblemes de la Seva generositat enmig del Seu poble...²⁶

Il·lumineu i santifiqueu els vostres cors; no deixeu que siguin profanats per les espines de l'odi i ni per les punxes de la malevolència. Habiteu en un sol món i heu estat creats per

l'acció d'una única Voluntat. Benaventurat és qui s'associa amb tothom amb un esperit de màxima bondat i amor.²⁷

El proselitisme agressiu que havia caracteritzat, en temps pretèrits, els esforços per a promoure la causa de la religió és declarat indigne del Dia de Déu. Cada persona que ha reconegut la Revelació té l'obligació de compartir-la amb qui cregui que està cercant, però deixant la resposta enterament en mans dels qui l'escolten:

Mostreu paciència, benevolència i amor els uns als altres. Si algú de vosaltres no pogués captar certa veritat o estigués fent esforços per comprendre-la, cal que mostreu, en conversa amb ell, un esperit de summa bondat i benevolència... El deure més gran de l'home en aquest Jorn és assolir aquella part del torrent de la gràcia que Déu vessa per a ell. Així, doncs, que ningú no consideri si el receptacle és gran o és petit...²⁸

En contrast amb els sagnants esdeveniments de Pèrsia, Bahá'u'lláh no solament digué als seus seguidors: «si et maten, això es millor per a tu que no pas matar», ans els exhortava de donar exemple d'obeïment a l'autoritat civil: «En qualsevol país on resideixi algú dels d'aquest poble, la seva conducta envers el govern d'aqueix país ha d'ésser de lleialtat, honestat i veracitat».²⁹

Les condicions que voltaren la sortida de Bahá'u'lláh de Bagdad proporcionaren una dramàtica demostració de la

potència d'aquests principis. En només uns pocs anys, una colla d'exiliats estrangers l'arribada dels quals a la zona havia desvetllat la desconfiança i l'aversion per part de llurs veïns, havia esdevingut un dels sectors de la població més respectat i influent. Es guanyaven la vida mitjançant pròspers negocis; com a grup, eren admirats per la seva generositat i per la integritat de llur conducta; les al·legacions virulentes de fanatisme religiós i de violència, escampades diligentment pels funcionaris consulars perses i per membres del clergat musulmà xiïta, havien deixat de tenir efecte sobre l'opinió pública. El 3 de maig de 1863, quan sortí a cavall de Bagdad amb la seva família, companys i servents seus que havia escollit perquè l'acompanyessin fins a Constantinoble, Bahá'u'lláh havia esdevingut una figura immensament popular i benvolguda. En els jorns immediatament anteriors a la seva partença, una munió de persones prominents, entre les quals hi havia el governador de la província, comparegueren al jardí on s'havia assentat temporalment; molts d'ells venien de molt lluny per presentar-li llurs respectes. Testimonis oculars d'aquesta partença han descrit en termes colpidors el clam amb què l'acomiadaren, les llàgrimes de molts dels presents i la preocupació de les autoritats otomanes i funcionaris civils per homenatjar llur visitant.³⁰

«La Immutable Fe de Déu»

Després de la Declaració de la Seva Missió, l'any 1863, Bahá'u'lláh començà a tractar en profunditat un tema ja emprès en el *Llibre de la Certesa*: la relació entre la Voluntat de Déu i el procés evolutiu mitjançant el qual les capacitats espirituals i morals latents a la naturalesa humana hi troben llur expressió. Aquesta exposició ocuparia un lloc central en els seus escrits durant els trenta anys restants de la seva vida. La realitat de Déu, assegura Ell, és i romandrà sempre incognoscible. Qualsevol paraula que el pensament humà pugui atribuir a la naturalesa divina és referida només a l'existència humana i és producte dels esforços humans per descriure una experiència humana:

Lluny, força lluny de la Vostra glòria estigui allò que un mortal pugui afirmar de Vós o atribuir-vos, o la lloança amb què us puguin glorificar! Qualsevol deure que Vós hàgiu prescrit als Vostres servents d'exalçar summament la Vostra majestat i glòria és només una mostra de la Vostra gràcia envers ells, perquè estiguin capacitats per a pujar a la posició conferida

al seu propi ésser interior, la posició del coneixement de si mateixos.³¹

És evident per a qualsevol cor lúcid i il·luminat que Déu, l'Essència incognoscible, l'Ésser diví, és immensament exaltat per damunt de qualsevol atribut humà, com pot ésser l'existència corpòria, ascens i descens, sortida i retorn. Lluny estigui de la Seva Glòria el que la llengua humana pugui referir apropiadament la Seva Lloança, o que algun cor humà pugui comprendre el Seu Misteri inescrutable. Ell és i ha estat sempre velat a l'antiga eternitat de la Seva Essència i romandrà en la Seva Realitat eternament ocult a la vista dels homes.³²

El que la humanitat experimenta, en dirigir-se al Creador de tota l'existència, són els atributs o qualitats que estan associats amb les revelacions successives de Déu:

Restant així tancada la porta del coneixement de l'Antic dels Dies davant la faç de tots els éssers, la Font de gràcia infinita ha fet que [...] apareguin del regne de l'espirit aquelles enlluernadores Joies de Santedat, en la noble forma del temple humà, i siguin revelades a tothom perquè comuniquin al món els misteris de l'Ésser Immutable i parlin de les subtilitats de la Seva Essència imperible...

Aquests Miralls santificats [...] són tots i cadascun els Exponents a la terra d'Aquell que és l'Astre central de l'univers,

la Seva Essència i Propòsit darrer. D'Ell procedeixen el seu coneixement i poder; d'Ell prové la seva sobirania. La bellesa del semblant d'aquests Miralls Santificats és només un reflex de la imatge de Déu; les seves revelacions, un signe de la glòria immortal de Déu...³³

Les Revelacions de Déu no difereixen una de l'altra en cap tret essencial, malgrat que les necessitats canviants de què s'ocupen, d'època en època, han exigít respostes especials de cadascuna d'elles:

Aquests atributs de Déu no són ni mai han estat concedits especialment a certs Profetes i negats a uns altres. Al contrari, tots els Profetes de Déu, els Seus favorits, els Seus sants i escollits Missatgers, són sense cap excepció els portadors dels Seus noms i les personificacions dels Seus atributs. Només es diferencien en la intensitat de llur revelació i la potència relativa de llur llum...³⁴

Hom assabenta els que estudien la religió que no permetin que els dogmes teològics o altres prejudicis els duguin a fer discriminacions entre aquells a qui Déu ha emprat com a canals de la Seva llum:

Compte, oh creients en la Unitat de Déu, no sigui que sigueu temptats de fer cap distinció entre les Manifestacions de la Seva Causa o menysprear els signes que han acompanyat i proclamat la Seva Revelació. Aquest és, de debò, el veritable significat de la Unitat Divina; tant de bo sigueu dels que

comprenen aquesta veritat i hi creuen. A més a més, estiguen segurs que les obres i fets de totes i cadascuna de les Manifestacions de Déu, encara més, tot allò que els incumbeix i tot el que manifestin en el futur és ordenat per Déu i és un reflex de la Seva Voluntat i Propòsit...³⁵

Bahá'u'lláh compara les intervencions de les revelacions divines amb el retorn de la primavera. Els Missatgers de Déu no són mers mestres, malgrat que aquesta és una de llurs principals funcions; més aviat, l'esperit de les Seves paraules, juntament amb l'exemple de Llurs vides, té la capacitat de penetrar en les arrels de la motivació humana per induir canvis fonamentals i duradors. La Seva influència obre noves esferes per la comprensió i per la realització de més grans fites:

I ja que no pot haver-hi enllaç de comunicació directa que vincli el Déu únic i veritable amb la Seva creació, i com que cap semblança no pot existir entre el que és transitori i el que és Etern, el que és contingent i el que és Absolut, Ell ha ordenat que a cada temps i dispensació una Ànima pura i immaculada es manifesti en els regnes de la terra i del cel [...] Menats per la llum de l'indefectible guiatge, i investits amb sobirania suprema, Ells (els Missatgers de Déu) estan facultats per a fer ús de la inspiració de llurs mots les efusions de la Seva gràcia infal·lible i els aires santificadors de la Seva Revelació per a netejar, de tot anhelant cor i de tot esperit receptiu, l'escòria i la pols de les preocupacions i limitacions personals. Aleshores, i només aleshores, el Lle-

gat de Déu latent a la realitat de l'home emergirà [...] per fixar l'ensenya de la Seva glòria revelada sobre els cims dels cors dels homes.³⁶

Sense aquesta intervenció del món de Déu, la naturalesa humana roman esclava de l'instint, talment com de suposicions inconscients i models de conducta que han estat determinats culturalment:

Havent creat el món i tot el que hi viu i es mou, Ell (Déu) [...] escollí conferir a l'home la singular distinció i capacitat de conèixer-lo i estimar-lo; una capacitat que cal que sigui, necessàriament, considerada l'impuls generador i l'objectiu cabdal que sosté la creació sencera [...] Sobre la més íntima realitat de qualsevol cosa creada, Ell hi ha vessat la llum d'un dels Seus Noms i l'ha fet esdevenir vas de la glòria d'un dels Seus atributs. Sobre la realitat de l'home, tanmateix, Ell ha concentrat la brillantor de tots els Seus noms i atributs i l'ha fet un mirall del Seu propi Ésser. Només l'home, de tot el que ha estat creat, ha estat escollit per rebre un favor tan gran i una generositat tan perdurable.

Aquestes energies amb les quals [...] la Font de guiatge celestial ha dotat la realitat de l'home romanen, tanmateix, latents dins d'ell, talment com la flama és oculta dins de l'espelma i els raigs de llum són presents potencialment en el llum. La resplendor d'aquestes energies pot ésser enfosquida pels desitjos mundanals, talment com la llum del sol pot restar oculta sota la pols i la brutícia que cobreixen

el mirall. Ni l'espelma ni el llum no poden encendre's per si mateixos sense ajut, ni tampoc li serà mai possible, al mirall, d'alliberar-se per si mateix de la seva brutícia. És clar i evident que el llantió mai no s'encendrà mentre hom no li acosti foc; tret que hom no en netegi de la superfície l'escòria que la cobreix, el mirall no podrà representar mai la imatge del sol ni reflectir-ne pas la llum i la glòria.³⁷

Ha arribat el temps, va dir Bahá'u'lláh, que la humanitat tingui tant la capacitat com l'oportunitat de veure el panorama sencer del seu desenvolupament espiritual com un únic procés: «Inigualable és aquest Dia, car és com un ull per a edats i segles passats i com un llum per a la foscor dels temps».³⁸ En aquesta perspectiva, els seguidors de les diferents tradicions religioses han d'esforçar-se per comprendre el que Ell anomena «la immutable Fe de Déu»³⁹ i distingir llur impuls espiritual cabdal de les lleis i conceptes canviants que van ésser revelats per satisfer les necessitats d'una societat humana en contínua evolució:

Els Profetes de Déu han d'ésser considerats com a metges la tasca dels quals és fomentar el benestar del món i els seus pobles perquè, mitjançant l'esperit de la unitat, puguin guarir la malaltia d'una humanitat dividida [...] No fóra pas estrany, llavors, si hom trobés que el tractament prescrit pel metge en aquest dia no és idèntic al que prescrigué anteriorment. ¿Com podria ésser d'una altra manera, quan les malalties que afecten el pacient necessiten un remei especial en

cadascuna de les etapes de la seva malaltia? Igualment, cada vegada que els Profetes de Déu han il·luminat el món amb la resplendent lluïssor del Sol del coneixement Diví, han emplaçat invariablement llurs pobles d'abraçar la llum de Déu pels mitjans que millor s'han adaptat a les exigències de l'època en què aparegueren...⁴⁰

No només el cor, sinó també la ment, han de dedicar-se a aquest procés de descobriment. La raó, afirma Bahá'u'lláh, és el do més gran de Déu a l'ànima, «un signe de la revelació [...] del sobirà Senyor».⁴¹ Només mitjançant l'alliberament dels dogmes heretats, ja siguin religiosos, ja siguin materialistes, pot la ment emprendre una investigació independent al voltant de la relació entre la Paraula de Déu i l'experiència de la humanitat. En tal recerca, un dels majors obstacles és el prejudici: «Adverteix [...] els amats del Déu únic i veritable que no jutgin amb ull massa crític les dites i escrits dels homes. Que més aviat considerin tals dites i escrits amb actitud de receptivitat i comprensió».⁴²

La Manifestació de Déu

Quelcom comú a tots els devots de qualsevol dels sistemes religiosos d'arreu és el convenciment que, mitjançant la revelació divina, l'ànima entra en contacte amb el món de Déu i que és aquesta relació la que dona un sentit veritable a la vida. Alguns dels passatges més importants dels escrits de Bahá'u'lláh són els que exposen amb profunditat la naturalesa i el paper dels que són els canals d'aquesta Revelació, els Missatgers o «Manifestacions de Déu». Una analogia que hom troba sovint en aquests passatges és la del sol físic. Mentre que aquest comparteix certes característiques amb altres cossos del sistema solar, difereix, tanmateix, d'ells, car és, en si mateix, la font de llum del sistema. Els planetes i els satèl·lits reflecteixen la llum, mentre que el sol l'emet com un atribut inseparable de la seva pròpia naturalesa. El sistema gira al voltant d'aquest punt focal i cadascun dels seus membres no sols és influenciat per la seva composició particular, sinó també per la font de llum del sistema.⁴³

De la mateixa manera, afirma Bahá'u'lláh, la personalitat humana que la Manifestació de Déu comparteix amb la resta de la humanitat es diferencia de les altres de tal forma, que s'adapta per servir de canal o vehicle per a la revelació de Déu. Les referències aparentment contradictòries quant a aquest doble tret, atribuïdes, per exemple, a Crist⁴⁴ han estat una de les moltes fonts de confusió i dissensió religioses al llarg de la història. Bahá'u'lláh diu:

Tot el que hi ha als cels i tot el que hi ha a la terra és una prova directa de la revelació dels atributs i noms de Déu [...] En un alt grau, això és veritable tocant a l'home, el qual, entre totes les coses creades, [...] ha estat investit amb el mantell de tals dons, assenyalat per a la glòria de tal distinció. Car en Ell són revelats potencialment tots els atributs i noms de Déu en un grau que no ha estat superat ni excedit per cap altre ésser creat [...] I de tots els éssers humans, els més perfectes, els més distingits i els més excelsos són les Manifestacions del Sol de la Veritat. Encara més, tot, tret d'aquestes Manifestacions, viu per l'acció de la Seva Voluntat i es mou i existeix per les efusions de la Seva gràcia.⁴⁵

A través de la història, la convicció dels creients que el Fundador de llur religió ocupava una posició única, ha tingut l'efecte de desvetllar una intensa especulació al voltant de la naturalesa de la Manifestació de Déu. Aquesta especulació ha estat, en tot cas, seriosament obstaculitzada per les dificultats d'interpretar i resoldre les al·lusions allegòriques de les escriptures del passat. L'intent de cris-

tallitzar l'opinió en forma de dogma religiós ha estat una font de divisió en la història més que no pas d'unió. De fet, malgrat l'enorme energia dedicada a les activitats teològiques —o potser a causa d'això— existeixen avui dia profundes diferències entre els musulmans quant a la posició de Muḥammad, entre els cristians quant a la de Jesús i entre els budistes respecte al Fundador de llur religió. És clar, les controvèrsies originades per aquestes i altres diferències dins d'una determinada tradició han demostrat almenys ser tan profundes com aquelles altres que separen aqueixa tradició de les seves creences germanes.

De particular importància per a la comprensió dels ensenyaments de Bahá'u'lláh sobre la unitat de les religions, són les seves declaracions sobre la posició dels successius Missatgers de Déu i sobre la funció que han realitzat en la història espiritual de la humanitat:

Aquestes Manifestacions de Déu tenen, cadascuna d'elles, una doble posició. Una és la posició d'abstracció pura i unitat essencial. En aquest sentit, si tu les anomenes a totes amb un sol nom i hi fixes els mateixos atributs, no t'allunyes pas de la veritat...

L'altra posició és la de distinció i pertany al món de la creació i de les seves limitacions. Respecte a això, cada Manifestació de Déu té una individualitat diferent, una missió definidament assenyalada, una revelació predestinada i limitacions especialment designades. Cadascuna d'elles és coneguda per un

nom diferent i es caracteritza per un atribut especial, compleix una missió definida...

Vistes a la llum de la segona posició [...] manifesten servitud absoluta, summa pobresa i complet oblit de si mateixes. Tal com Ell diu: «Sóc el servent de Déu. No sóc sinó un home com vosaltres...».

Si cap de les Manifestacions universals de Déu declarés: «Jo sóc Déu», diria certament la veritat i no n'hi hauria cap dubte. Car [...] a través de la seva Revelació, els seus atributs i noms manifesten en el món la revelació de Déu, els seus noms i els seus atributs [...] I si cap d'ells pronunciés l'expressió: «Jo sóc el Missatger de Déu», també diria indubtablement la veritat [...] Contemplats sota aquesta llum, hom veu que tots ells no són sinó Missatgers d'aqueix Rei ideal, d'aqueixa Essència immutable [...] I si diguessin: «Som els Servents de Déu», això també és un fet manifestat i indiscutible. Car s'han manifestat en condició de total submissió, una servitud tal que cap home no pot assolir..

D'aquesta manera, qualsevol que sigui la seva expressió, ja pertanyin al Regne de la Divinitat, o a la posició de Senyor, Profeta, Missatger, Guardià, Apòstol o Serf, tot això és cert, sense la menor ombra de dubte. Per tant, aquestes dites [...] han d'ésser acuradament considerades, perquè les expressions divergents de les Manifestacions de l'Invisible i Aurores de Santedat deixin d'amoïnar l'ànima i confondre la ment.⁴⁶

«Una civilització en progrés continu»

En aquests paràgrafs hi ha implícita una perspectiva que representa la característica més desafiadora de l'exposició de Bahá'u'lláh sobre la funció de la Manifestació de Déu.

La revelació divina, declara Ell, és la força motriu de la civilització. Quan aquesta revelació s'esdevé, el seu efecte transformador sobre les ments i les ànimes dels qui hi responen es reproduïx a la nova societat, que va prenent forma gradualment al voltant d'aquesta experiència. Sorgeix un nou centre de lleialtat que pot guanyar-se el compromís de pobles de molt diverses cultures; la música i les arts fan servir símbols que transmeten unes aspiracions molt més riques i madures; una nova i radical definició dels conceptes del que és correcte i de l'error fa possible la formulació de nous codis de lleis civils i de conducta; hom crea noves institucions amb la finalitat de donar expressió als impulsos de responsabilitat moral que anteriorment eren ignorades o desconegudes: «Era al món i el món va ésser creat per ella "la Paraula"...».⁴⁷ A mesura que la nova

cultura evoluciona envers una civilització, assimila els assoliments i les idees d'èpoques passades en una munió de noves combinacions. Les característiques d'antigues cultures que no poden ésser incorporades s'atrofien o són adoptades per elements marginals de la població. La Paraula de Déu crea noves possibilitats, tant en el que fa a la consciència individual com a les relacions humanes.

Qualsevol paraula que flueix dels llavis de Déu està dotada de prou potència per a infondre nova vida en tot cos humà [...] Totes les meravelloses obres que contempleu en aquest món han estat manifestades mitjançant l'acció de la Seva suprema i exaltada Voluntat, el Seu meravellós i Inflexible Propòsit [...]. Tan aviat com és pronunciada aquesta resplendent paraula, les seves energies encoratjadores, agitant-se dins de tot el creat, donen naixença als mitjans i instruments amb què tals arts poden produir-se i perfeccionar-se [...] En els jorns venidors, veureu, de debò, coses de les quals mai no haureu sentit res [...] Cada lletra que procedeix dels llavis de Déu és veritablement una lletra mare i cada paraula pronunciada per Aquell que és la Font de la Revelació Divina és una paraula mare...⁴⁸

«La successió de revelacions divines, afirma el Báb, és un procés que no ha tingut principi ni tindrà fi».⁴⁹ Malgrat que la missió de cadascuna de les Manifestacions estigui limitada en el temps i en les funcions que realitza, esdevé una part integral d'un desenvolupament continuat i progressiu del poder i la voluntat de Déu:

Contempla amb la teva vista interior la cadena de Revelacions successives que han vinculat la Manifestació d'Adam amb la del Báb. Testimoniejo davant Déu que cadascuna d'aquestes Manifestacions ens ha estat tramesa per l'acció de la Voluntat i Propòsit Divins, que cadascuna ha estat portadora d'un missatge determinat, que a cadascuna li ha estat confiat un Llibre divinament revelat [...] La mesura de la Revelació amb la qual cadascuna d'elles ha estat identificada havia estat pre-ordenada amb precisió...⁵⁰

Finalment, a mesura que una civilització en evolució continua esgota els seus recursos espirituals, s'estableix un procés de desintegració, com succeeix en el món dels fenòmens. Tornant una altra vegada a les analogies que ofereix la naturalesa, Bahá'u'lláh compara aquesta pausa en el desenvolupament de la civilització amb l'arribada de l'hivern. Minva tant la vitalitat moral com la cohesió social. Els desafiaments, que s'haguessin superat en etapes anteriors o haguessin esdevingut oportunitats per a la investigació i l'èxit, esdevenen aturalls insuperables. La religió perd la seva rellevància i la inquietud renovadora es va interrompent progressivament, la qual cosa fa cada vegada més profundes les divisions socials. La incertesa sobre el significat i valor de la vida genera, com més passa, més ansietat i confusió. Referint-se a aquesta condició de la nostra pròpia època, diu Bahá'u'lláh:

Percebem perfectament com tota la raça humana és volta-
da de grans i incalculables pesars. La veiem llanguir en el

seu jaç de malalt, severament atribolada i desillusionada. Els que es troben plens d'orgull s'han interposat entre ells i el diví i infalible Metge. Testimoniegeu com han envoltat tots els homes, ells mateixos també, en la xarxa dels seus paranys. No poden descobrir la causa de la malaltia, ni tampoc posseeixen cap coneixement sobre el remei. Han concebut que el recte és tort i s'han imaginat que llur amic és un enemic.⁵¹

Quan cadascun dels embats divins s'ha complert, el procés es repeteix. Una nova Manifestació de Déu apareix amb una mesura més plena de la inspiració divina per inaugurar l'etapa següent en què la humanitat desperta i crea una nova civilització:

Considera l'hora en què la suprema Manifestació de Déu es revela als homes. Fins a l'arribada d'aquesta hora, l'Ésser Antic, que resta encara desconegut als homes i no ha donat encara expressió a la Paraula de Déu, és Ell mateix, l'Omniscient, en un món on no hi ha cap home que l'hagi conegut. Ell és, de debò, el Creador sense una creació [...] Aquest és, de fet, el Jorn del qual hom ha escrit: «De qui serà el Regne en aquest Jorn?». I hom no troba ningú que estigui disposat a respondre!⁵²

Fins que una part de la humanitat comenci a respondre a la nova Revelació i un nou paradigma espiritual i social comenci a prendre forma, la gent subsisteix espiritualment i moral amb els darrers vestigis dels dons divins anteriors.

Hom pot continuar fent les tasques rutinàries de la societat o no; hom pot o no creure les lleis; la inquietud renovadora política i social pot encendre's o bé no reeixir; però les arrels de la fe —sense les quals cap societat no pot durar indefinidament— s'han assecat. A la «fi dels temps», la «fi del món», els conscienciats espiritualment comencen a dirigir-se una altra vegada envers la Font creativa. Tant és com sigui de maldestre o molest el procés, tant és que algunes de les opcions considerades siguin poc elegants o desafortunades; tal recerca és una resposta instintiva a la consciència que ha obert un immens abisme en la vida ordenada de la humanitat.⁵³ Els efectes de la nova Revelació, diu Bahá'u'lláh, són universals i no pas limitats a la vida i ensenyaments de la Manifestació de Déu, que és l'eix central de la Revelació. Malgrat que hom no els compregui, aquests efectes impregnen cada vegada més els assumptes humans, i mostren ensems les contradiccions existents en les creences populars i de la societat, i intensifiquen la recerca d'una comprensió millor.

La successió de les Manifestacions és una dimensió inseparable de la creació, declara Bahá'u'lláh, i romanirà durant tota la vida del món: «Déu ha enviat els seus Missatgers perquè succeeixin Moisès i Jesús, i continuarà fent-ho fins a "la fi que no té fi"...».⁵⁴

El Dia de Déu

Quin és el fi, segons Bahá'u'lláh, de l'evolució de la consciència humana? En la perspectiva de l'eternitat, el propòsit d'aquesta evolució és que Déu vegi, cada vegada amb més nitidesa, el reflex de les seves perfeccions en el mirall de la seva creació o que, dit en mots de Bahá'u'lláh:

... cada home pugui testimoniar en si mateix i per si mateix, i en la posició de la Manifestació del seu Senyor, que veritablement no hi ha cap altre Déu tret d'Ell, i que cada home pugui així assolir el seu camí cap al cim de les realitats, fins que ningú no contempli cap cosa, sigui el que sigui, sense que hi vegi Déu.⁵⁵

En el context de la història de la civilització, l'objectiu de la successió de les Manifestacions divines ha estat preparar la consciència humana per a la unificació de la humanitat com una sola espècie; més encara, com un únic organisme capaç d'assumir la responsabilitat del seu futur col·lectiu: «Aquell qui és el vostre Senyor, el Tot Misericor-

diós», diu Bahá'u'lláh, «tresoreja en el seu cor el desig de veure tota la raça humana com una sola ànima i un sol cos».⁵⁶ Fins que la humanitat no hagi acceptat la seva unitat orgànica no podrà ni tan sols fer front als seus desafiaments, molt menys aquells que el futur li reserva: «El benestar de la humanitat», insisteix Bahá'u'lláh, «la seva pau i seguretat són inassolibles, llevat que la seva unitat sigui fermament establerta».⁵⁷ Només una societat mundial unificada pot proporcionar als seus fills el sentit de seguretat interior, implícit en una de les oracions de Bahá'u'lláh a Déu: «Qualsevol deure que Vós hagueu prescrit als Vostres serfs d'enaltir al màxim la Vostra majestat i glòria és només una mostra de la Vostra gràcia envers ells, perquè puguin ascendir al grau conferit al seu propi ésser interior, el grau del coneixement de si mateixos».⁵⁸ Paradoxalment, només assolint la veritable unitat la humanitat pot conrear plenament la seva diversitat i individualitat. Aquesta és la fita a què han servit les missions de totes les Manifestacions de Déu conegudes en la història, el Dia «d'un sol ramat i un sol pastor».⁵⁹ El seu aconseguiment, afirma Bahá'u'lláh, és l'etapa de la civilització a la qual s'atansa la humanitat.

Una de les analogies més suggeridores que hom troba en els escrits no només de Bahá'u'lláh, sinó també del Báb anterior a Ell, és la comparació entre l'evolució de la raça humana i la vida de l'ésser humà individual. La humanitat, en el seu desenvolupament col·lectiu, ha passat per etapes que recorden els períodes de la infantesa i adolescència en el procés de maduració dels seus membres in-

dividuals. Estem experimentant ara els començaments de la nostra maduresa col·lectiva, dotada de noves capacitats i oportunitats de les quals tot just tenim la més mínima consciència.⁶⁰

Des d'aquesta perspectiva, no és pas difícil de comprendre la preeminència donada en els ensenyaments de Bahá'u'lláh al principi de la unitat. La unitat de la humanitat és el tema central de l'era que ara comença, la norma amb què cal que siguin provades totes les propostes per al progrés de la humanitat. Només hi ha una raça humana, insisteix Bahá'u'lláh; les idees heretades que un grup ètnic o racial és d'alguna manera superior a la resta de la humanitat no tenen cap fonament. Semblantment, com que tots els Missatgers de Déu han servit com a agents de l'única Voluntat Divina, Llurs revelacions són una deixa col·lectiva a tota la raça humana; cada persona de la terra és hereva legítima de la totalitat d'aqueixa tradició espiritual. La insistència en els prejudicis de qualsevol tipus no sols està perjudicant els interessos de la humanitat, sinó que també esdevé una violació de la Voluntat de Déu per a aquesta època:

iOh pobles i races contendents de la terra! Dirigiu els vostres rostres envers la unitat i deixeu que la fulgència de la seva llum brilli sobre vosaltres. Ajunteu-vos i, per amor a Déu, decidiu-vos de desarrelar tot allò que sigui font de divisió entre vosaltres [...] No hi pot haver cap dubte que els pobles d'arreu del món, de qualsevol raça o religió, deriven la seva

inspiració d'una única Font celestial i són els súbdits d'un sol Déu. La diferència entre els ordenaments a què són sotmesos ha d'ésser atribuïda als requisits i exigències variables de l'època en què foren revelats. Tots ells, tret d'uns pocs que són producte de la perversitat humana, foren ordenats per Déu i són el reflex de la seva Voluntat i Propòsit. Aixequiu-vos i, armats amb el poder de la fe, trossegeu els déus de les vostres vanes imaginacions, els conreadors de dissensió entre vosaltres...⁶¹

El tema de la unitat és present en tots els escrits de Bahá'u'lláh: «El tabernacle de la unitat ha estat alçat; no us mireu els uns als altres com si fóssiu estranys». «Sou els fruits d'un sol arbre i les fulles d'una mateixa branca». «Associeu-vos amb els seguidors de totes les religions en un esperit d'amistat i de germanor».⁶²

El procés mitjançant el qual ha assolit la humanitat la seva majoria d'edat s'ha produït dins de l'evolució de l'organització social. Començant amb la unitat familiar i les seves diferents ramificacions, la raça humana ha desenvolupat, amb distints graus d'èxit, societats basades en el clan, la tribu, la ciutat-estat i, més ençà, la nació. En aquest progressiu eixamplament i complexitat de l'entorn social, el potencial humà ha trobat tant estimul com camp d'acció per al desenvolupament. I aquest desenvolupament ha provocat constantment, ensems, noves modificacions en l'estructura social. La majoria d'edat de la humanitat ha de comportar, doncs, una transformació total de l'ordre

social. La nova societat ha de ser capaç d'abraçar tota la diversitat de la raça humana i de beneficiar-se de l'àmplia varietat de talents i de visions que són el fruit de milers d'anys d'experiència cultural:

Aquest és el Dia en què els més excel·lents favors de Déu han estat vessats damunt els homes, el Dia en què la seva poderosíssima gràcia ha estat imbuïda en totes les coses creades. A tots els pobles d'arreu del món pertany el fet de reconciliar llurs diferències i sojornar en perfecta unitat i pau sota l'ombra de l'Arbre de la Seva cura i bondat [...] Aviat l'ordre actual serà enrotllat i un de nou serà desplegat al seu lloc. De debò, el vostre Senyor diu la veritat i és el Coneixedor de coses mai no vistes.⁶³

El principal instrument per a la transformació de la societat i l'assoliment de la unitat mundial, assegura Bahá'u'lláh, és l'establiment de la justícia en els afers humans. Aquest tema té un lloc cabdal en els Seus ensenyaments:

La llum dels homes és la justícia. No l'extingiu pas amb els vents contraris de l'opressió i la tirania. El propòsit de la justícia és l'aparició de la unitat entre els homes. L'oceà de la saviesa divina s'agita dins d'aquest exaltat mot, en tant que els llibres del món no en poden incloure el significat íntim...⁶⁴

En els Seus escrits posteriors, Bahá'u'lláh va desenvolupar les implicacions d'aquest principi per a l'edat de maduresa de la humanitat. Ell afirma que «les dones i els homes

han estat i seran sempre iguals als ulls de Déu»,⁶⁵ i que el progrés de la civilització exigeix que la societat organitzi els seus afers de manera que palesi plenament aquest fet. Els recursos de la Terra són propietat de tota la humanitat i no pas d'un determinat poble. Les diferents contribucions al benestar econòmic comú mereixen i han de rebre diferents mesures de recompensa i reconeixement, però els extrems de pobresa i riquesa que adoleixen la majoria de les nacions de la Terra, sense considerar les filosofies socio-econòmiques que professen, cal que siguin anul·lats.

La Proclamació als Reis

Els escrits que han estat esmentats anteriorment foren revelats, en major part, en condicions de renovada persecució. Poc temps després de l'arribada dels exiliats a Constantinoble, es palesà que els honors fets a Bahá'u'lláh durant el seu viatge des de Bagdad havien representat només un breu interludi. La decisió, per part de les autoritats otomanes, de traslladar el dirigent «bábí» i els seus companys a la capital de l'imperi, en comptes de fer-ho en alguna altra llunyana província, augmentà l'esverament entre els representants del govern persa.⁶⁶ L'ambaixador persa, que temia que els esdeveniments de Bagdad es repetissin i que aquesta vegada poguessin atreure no sols l'afecció sinó potser també la lleialtat de personatges influents del govern turc, pressionà insistentment al govern perquè els exiliats fossin despatxats a un lloc més llunyà de l'imperi. El seu argument era que la propagació d'un nou missatge religiós a la capital podria tenir-hi repercussions tant polítiques com religioses.

Al principi, el govern otomà s'hi resistí enèrgicament. El primer ministre, 'Alí Páshá, havia manifestat als diplomàtics occidentals la seva creença que Bahá'u'lláh era «un home de gran distinció, conducta exemplar, gran moderació i una figura d'exquisida dignitat». Segons el parer del ministre, els seus ensenyaments eren «mereixedors d'alta estimació» perquè s'oposaven a les conteses religioses que dividien els súbdits jueus, cristians i musulmans de l'imperi.⁶⁷

Tanmateix, hi aparegué, de mica en mica, un cert grau de ressentiment i de sospita. A la capital otomana, el poder polític i econòmic restava en mans dels funcionaris de la cort que, tret de poques excepcions, eren persones de poca o cap competència. La corrupció era el lubricant amb què funcionava la maquinària del govern; la capital esdevenia un imant per a una munió de persones d'arreu de l'imperi i de més enllà, que s'hi aplegava per cercar favors i influència. Era de suposar que qualsevol personalitat destacada d'un altre país o bé dels territoris tributaris, en arribar a Constantinoble, s'unís a la gernació que cercava patronatge a les sales de recepció dels pashàs i dels ministres de la cort imperial. Els grups enfrontats d'exiliats polítics perses, coneguts tant per llur afectació com per llur manca d'escrúpols, tenien pitjor reputació que no pas cap altre sector de població.

Bahá'u'lláh deixà ben clar que Ell no hi tenia cap petició a fer, tot i l'angoixa dels amics que li urgien de fer ús de

l'hostilitat regnant contra el govern persa i de la simpatia que havien aixecat els seus patiments. Malgrat que alguns ministres del govern li feren visites socials a la residència que li assignaren, Ell no se'n beneficià. Era a Constantino-
ble —Ell deia— com a convidat del Soldà, per una invitació expressa seva, i el Seu interès era centrat en assumptes espirituals i morals.

Força anys després, l'ambaixador persa Mirzá Husain Khán, reflexionant sobre la seva missió a la capital otomana i queixant-se del mal que la cobejança i la manca d'honradesa dels seus compatriotes havien ocasionat en la reputació de Pèrsia a Constantinoble, va retre un tribut sorprenentment franc a l'exemple que la conducta de Bahá'u'lláh havia pogut donar en poc temps.⁶⁸ En aquell moment, tanmateix, ell i els seus col·legues van aprofitar la situació per presentar-la com si l'exiliat tractés astutament d'amagar conspiracions secretes contra la seguretat pública i la religió de l'Estat. Les autoritats otomanes, pressionades per aquestes instigacions, van prendre la decisió de traslladar Bahá'u'lláh i la Seva família a la ciutat provincial d'Adrianòpolis. El trasllat es féu de forma precipitada, enmig d'un hivern extremadament dur. Albergats allà en allotjaments impropis, mancats de robes adients i d'altres provisions, els exiliats suportaren un any de grans patiments. Era ben clar que, sense que fossin acusats de cap crim i sense donar-los oportunitat de defensar-se, hom els havia fet presoners de l'Estat de forma arbitrària.

Des del punt de vista de la història religiosa, els successius exilis de Bahá'u'lláh a Constantinoble i a Adrianòpolis tenen un simbolisme sorprenent. Per primera vegada una Manifestació de Déu, el Fundador d'un sistema religiós independent que aviat s'estendria arreu del planeta, havia creuat l'estret canal d'aigua que separa Àsia d'Europa i havia posat peu a Occident. Totes les altres grans religions havien sorgit a l'Àsia i els ministeris de llurs Fundadors s'havien limitat a aquest continent. Referint-se al fet que les dispensacions del passat, i en concret les d'Abraham, Crist i Moḥammad, havien produït llurs més importants efectes en el desenvolupament de la civilització durant llur curs d'expansió envers l'oest, Bahá'u'lláh va predir que això mateix esdevindria en aquesta nova era, però en una escala immensament major: «A l'Orient, a trenc d'alba ha eixit la Llum de la Seva Revelació; i a Occident han aparegut els Signes del Seu domini. Sospeseu això en els vostres cors, oh poble...».⁶⁹

Així doncs, no és pas del tot sorprenent que Bahá'u'lláh elegís aquest moment per fer pública la missió que havia assolit, de mica en mica, la devoció dels seguidors del Báb per tot l'Orient Mitjà. La seva proclama es va fer en forma d'una sèrie de declaracions que són comptades entre els documents més notables de la història religiosa. En ells, la Manifestació de Déu es dirigeix als «Reis i Governants del món», tot anunciant-los l'albada del Dia de Déu, fent al·lusió als canvis encara inconcebibles que estaven prenent impuls pertot arreu i cridant-los, com a responsables

davant Déu i davant llur proïisme, d'aixecar-se i servir el procés d'unificació de la raça humana. A causa de la veneració que els professaven llurs súbdits i a la naturalesa absoluta del domini que la majoria d'ells exercia, era en llurs mans, segons Bahá'u'lláh, de col·laborar en l'acompliment del que Ell anomenava «la Pau Més Gran», un ordre mundial caracteritzat per la unitat i mogut per la justícia divina.

Només amb gran dificultat pot el lector d'avui dia imaginar l'àmbit moral i intel·lectual en què vivien aquests monarques de fa un segle. Mitjançant llurs biografies i correspondència privada es fa palès que, amb poques excepcions, eren persones devotes que tenien un paper realçat en la vida espiritual de llurs nacions, sovint com a cabdills de les religions de l'Estat, i que estaven ben convençuts de les veritats infal·libles de la *Biblia* o de *l'Alcorà*. El poder que la major part d'ells exercia, l'atribuïen directament a l'autoritat divina dels passatges d'aquestes mateixes Escriptures, una autoritat sobre la qual s'expressaven de forma enèrgica. Ells eren els ungits de Déu. Les profecies dels «darrers dies» i del «Regne de Déu» no eren pas per a ells cap mite o alegoria, ans certeses sobre les quals descansava tot l'ordre moral i sobre les quals ells mateixos serien cridats per Déu a fi de passar comptes de llurs responsabilitats.

Les mateixes cartes de Bahá'u'lláh s'adrecen cap a aquesta esfera del pensament:

Oh Reis de la terra! Ha vingut Aquell qui és el sobirà Senyor de tot. El Regne és de Déu, el Protector omnipotent, el que subsisteix per Si Mateix [...] Aquesta és una Revelació amb què res del que posseïu no pot comparar-se, tant de bo ho sabéssiu [...] Pareu esment, no sigui que l'orgull us privi de reconèixer la Font de la Revelació o les coses d'aquest món us separin com si fossin un vel d'Aquell que és el Creador del Cel [...] Per la rectitud de Déu! No és pas el nostre desig d'ensenyorir-nos dels vostres regnats. La nostra missió és la de prendre els cors dels homes i posseir-los...⁷⁰

Sapigueu que els pobres són el dipòsit de Déu entre vosaltres. Pareu compte de no traïr el seu dipòsit, de no procedir injustament envers ells i de no caminar pels camins dels pèrfids. Amb tota seguretat sereu cridats per donar comptes del seu dipòsit el dia en què la Balança de la Justícia serà establerta, dia en què tothom rebrà el que mereix, en què els fets de tots els homes, siguin aquests rics o pobres, seran sospesats...

Examineu la nostra Causa, esbrineu les coses que ens han esdevingut i decidiu amb justícia entre Nos i els nostres enemics i sigueu d'aquells que obren equitativament amb el proïsme. Si no atureu la mà de l'opressor, si no empreneu la protecció dels drets dels oprimits, llavors, ¿amb quin dret us vanaglorieu entre els homes?

Si no feu cas dels consells que [...] hem revelat en aquesta Taula, el càstig diví us assaltarà des de tot arreu i la sentència de la seva Justícia serà pronunciada contra vosaltres. En aquell dia no tindreu poder per resistir-lo i reconeixereu la vostra pròpia impotència...⁷¹

La visió de la «Pau Més Gran» no provocà cap resposta per part dels governants del segle dinou. L'engrandiment nacionalista i l'expansió imperialista aplegaven no sols els reis, parlamentaris, acadèmics i artistes, sinó, fins i tot, els periòdics i les principals institucions religioses, com a vehements propagandistes del triomfalisme occidental. Les propostes de canvi social, per molt desinteressades i idealistes que fossin, restaven argollades ben de pressa en un eixam de noves ideologies llançades per la marea creixent del materialisme dogmàtic. A Orient, hipnotitzats per les pròpies pretensions de representar tot el que la humanitat hagués conegut o pogués conèixer alguna vegada sobre Déu i la veritat, el món islàmic s'enfonsava cada vegada més en la ignorància, en la letargia i en una fosca hostilitat envers una raça humana que no havia estat capaç de reconèixer aquesta preeminència espiritual.

L'arribada a Terra Santa

Atesos els anteriors esdeveniments de Bagdad, sembla sorprenent que les autoritats otomanes no preveïessin les conseqüències de l'establiment de Bahá'u'lláh en una altra important capital de província. Passat un any de la seva arribada a Adrianòpolis, el Presoner havia atret d'antuvi l'interès i, després, la fervent admiració de figures destacades tant de la vida intel·lectual com administrativa de la regió. Per a abatiment dels representants consulars perses, dos dels més devots d'aquests admiradors eren Khurshíd Páshá, el governador de la província, i el Shaykhu'l-Islám, el principal dignatari religiós sunnita. Als ulls dels seus amfitrions i del públic en general, l'exiliat era un filòsof moral i un sant, i la vàlua dels Seus ensenyaments es reflectia no només en l'exemple de la Seva pròpia vida, sinó en la transformació que produïa en les nombroses colles de pelegrins perses que feien cap en aquest llunyà indret de l'imperi Otomà amb el propòsit de visitar-lo.⁷²

Aquests impensats esdeveniments convenceren l'ambaixador persa i els seus col·legues que era només qüestió de temps el fet que el moviment bahá'í, que continuava expandint-se per Pèrsia, s'establís també com una influència important en el veí i rival Imperi Otomà. Al llarg d'aquest període de la seva història, l'esgavellat Imperi Otomà lluitava contra les seguides incursions de la Rússia tsarista, contra els aixecaments interns entre els seus pobles sotmesos i contra els continuats intents dels governs de la Gran Bretanya i Àustria, aparentment favorables, de segregar diversos territoris turcs i d'incorporar-los als seus propis imperis. Aquestes inestables condicions polítiques a les províncies europees de Turquia oferiren nous i urgents arguments que donaven suport a la petició de l'ambaixador que els bandejats fossin enviats a una colònia llunyana, on Bahá'u'lláh no tingués més contactes amb cercles influents, fossin turcs o occidentals.

Quan el ministre turc d'afers estrangers, Fu'ád Páshá, tornà d'una visita d'Adrianòpolis, els seus astoradors informes sobre la reputació que Bahá'u'lláh havia arribat a gaudir en tota la regió semblaven donar versemblança als suggeriments de l'ambaixador persa. En aquest clima d'opinió, el govern decidí, sobtadament, de sotmetre el seu convidat a un estricte confinament. Sense avisar prèviament, un matí molt d'hora, els soldats envoltaren la casa de Bahá'u'lláh i hom ordenà als exiliats que es preparassin per anar-se'n envers un destí desconegut.

El lloc escollit per a aquest bandejament final fou la sinistra ciutat-fortalesa d'Acre, a la costa de Terra Santa. Famosa arreu de l'imperi pel seu clima nefast i pel predomini de malalties, Acre era una colònia penal emprada per l'Estat Otomà per a l'empresonament de criminals perillosos, dels quals hom esperava que no hi sobrevisquessin pas massa temps, en llur empresonament. Després de la Seva arribada a l'agost de l'any 1868, Bahá'u'lláh, els membres de la Seva família i un grup de seguidors que havien estat bandejats amb Ell, havien d'experimentar dos anys de patiments i abusos dins de la mateixa fortalesa; després serien confinats sota arrest domiciliari en un edifici proper, propietat d'un comerciant local. Durant molt temps, els exiliats foren defugits per la supersticiosa població local, que havia estat assabentada mitjançant sermons públics contra «el Déu dels perses», descrit com a enemic de l'ordre públic i promotor d'idees blasfemes i immorals. Alguns membres de la petita colla d'exiliats moriren per causa de les privacions i d'altres condicions a què estigueren sotmesos.⁷³

Mirant cap enrere, sembla una gran ironia que l'elecció de Terra Santa com a lloc de l'aïllament forçós de Bahá'u'lláh hagués esdevingut el resultat de la pressió d'enemics eclesiàstics i civils, l'objectiu dels quals era extingir la seva influència religiosa. Palestina, reverenciada per tres de les grans religions monoteistes com el punt on els mons de Déu i de l'home s'entrecreuen, mantenia, aleshores, tal com ho havia fet durant milers d'anys, una

posició única en les esperances dels homes. Només poques setmanes abans de l'arribada de Bahá'u'lláh, els dirigents del moviment protestant alemany «Templer» havien partit d'Europa amb vaixell per establir, al peu del Mont Carmel, una colònia que donaria la benvinguda a Crist, l'adveniment del qual creien imminent. Damunt les llindes d'algunes de les petites cases que hi construïren, mirant a través de la badia envers la presó de Bahá'u'lláh, hom hi pot llegir, encara, inscripcions gravades com la de «Der Herr ist nahe» (El Senyor és a prop).⁷⁴

A Acre, Bahá'u'lláh continuà dictant la sèrie de cartes dirigides a governants que havia començat a Adrianòpolis. Algunes d'aquestes cartes contenien advertiments sobre el judici de Déu per la seva negligència i mal govern, advertiments l'acompliment dramàtic dels quals aixecà una forta discussió pública pertot arreu de l'Orient Proper. Menys de dos mesos després que els exiliats arribessin a la ciutat-presó, Fu'ád Páshá, per exemple, el ministre d'affers estrangers turc, els tergiversats informes del qual n'havien precipitat el desterrament, fou cessat del seu lloc de sobte i morí a França d'un atac cardíac. L'esdeveniment fou assenyalat per la mateixa declaració que predeïa el proper cessament del seu col·lega, el Primer Ministre 'Alí Páshá, l'enderrocament i la mort del Soldà i la pèrdua dels territoris turcs a Europa, una sèrie de desastres que s'hi succeïren un darrere l'altre.⁷⁵

En una carta adreçada a l'Emperador Napoleó III, hom el prevenia que, a causa de la seva manca de sinceritat i del mal ús del seu poder: «... el teu regnat s'estimarà en la confusió i el teu imperi se te n'anirà de les mans, com a càstig pel que has forjat [...] És que potser la teva ostentació t'ha tornat orgullós? Per la meua vida! No durarà pas...».⁷⁶ Sobre la desastrosa guerra franco-prussiana i el consegüent enderrocament de Napoleó III, que ocorregué menys d'un any després d'aquest anunci, Alistair Horne, un erudit contemporani de la història política francesa del segle dinou, escrigué:

La història no coneix, potser, un exemple més sorprenent del que els grecs anomenaven peripateia, la terrible caiguda des de les alçàries de l'orgull. Veritablement, cap nació dels temps moderns, tan farcida d'aparent grandor i opulència en progressos materials, no ha estat sotmesa mai a cap humiliació pitjor en tan curt espai de temps.⁷⁷

Només pocs mesos abans de la imprevista sèrie d'esdeveniments que a Europa portaren a la invasió dels Estats Pontificis i a l'annexió de Roma per les forces del nou regne d'Itàlia, una declaració adreçada al Papa Pius IX havia exhortat el Pontifex: «Deixa el teu regne als reis i surt de la teua cambra amb el rostre envers el Regne [...] Sigues com va ésser el teu Senyor [...] Veritablement, ha arribat el jorn de la collita i totes les coses han estat separades unes de les altres. Ell ha guardat el que escollí dels receptacles de la justícia i ha llançat al foc allò que cal...».⁷⁸

Guillem I, rei de Prússia, els exèrcits del qual tingueren una victòria tan aclaparadora en la guerra franco-prusiana, havia rebut l'advertiment de Bahá'u'lláh en el *Ki-tab-i-Aqdas* de fer cas de l'exemple de la caiguda de Napoleó III i d'altres dirigents que havien estat victoriosos en la guerra, i de no permetre que l'orgull li impedís de reconèixer aquesta Revelació. Que Bahá'u'lláh va preveure que l'emperador alemany no respondria a aquesta advertència es veu en el passatge ple de presagis que apareix més endavant en aquest mateix Llibre:

Oh, ribes del Rin! Us hem vist cobertes de sang, quan les espases de la venjança van ésser desembeinades contra vosaltres, i us tornarà a passar. I sentim els planyiments de Berlín, malgrat que avui es trobi en conspícua glòria.⁷⁹

Un to marcadament diferent caracteritza dues de les més importants declaracions, una adreçada a la Reina Victòria⁸⁰ i l'altra als «Governants d'Amèrica i Presidents de les seves Repúbliques». La primera lloa l'assoliment innovador que representava l'aboliment de l'esclavatge en tot l'Imperi Britànic i elogia el principi de govern representatiu. La segona, que comença amb l'anunci del Dia de Déu, conclou mitjançant una crida, pràcticament, un manament, que no té paral·lel en cap dels missatges anterior: «Acolliu al malmès, embeneu-lo amb les mans de la justícia, i a l'opressor ufanós, aixafeu-lo amb la vara dels manaments del vostre Senyor, l'Ordinador, l'Omniscient».⁸¹

La Religió com a llum i fosc

La condemna més severa de Bahá'u'lláh és reservada a les barreres que la religió organitzada ha erigit al llarg de la història entre la humanitat i les revelacions de Déu. Dogmes inspirats en les supersticions populars i perfeccionats per un ús inadequat de la facultat racional, s'han imposat repetidament sobre un procés diví el propòsit del qual, en tot temps, ha estat espiritual i moral. Les lleis d'interacció social, revelades amb el propòsit de consolidar la vida comunitària, han esdevingut base per a estructures de doctrines arcanes i pràctiques que han suposat una càrrega per a les masses, al benefici de les quals hom suposava que havien de servir. Fins i tot l'exercici de l'intel·lecte, l'instrument cabdal de la raça humana, ha estat dificultat de manera tal, fins a produir, darrerament, un trencament del diàleg entre la fe i la ciència, un diàleg del qual depèn la vida civilitzada.

La conseqüència d'aquest trist historial és la mala reputació que ha caigut sobre la religió a tot arreu. La religió

organitzada, encara pitjor, ha esdevingut una de les més virulentes causes d'odi i guerra entre els pobles del món. «El fanatisme i l'odi religiós», advertí Bahá'u'lláh fa més d'un segle, «són un foc que devora el món la violència del qual no pot ésser pas extingida per ningú. Només la Mà del Poder Diví pot alliberar la humanitat d'aquesta aflicció desoladora».⁸²

Aquells a qui Déu farà responsables d'aquesta tragèdia, diu Bahá'u'lláh, són els líders religiosos de la humanitat, que han pretès parlar en el seu nom al llarg de la història. Llurs intents de capgirar la Paraula de Déu en un domini privat, i la seva exposició en un mitjà d'engrandiment personal, ha estat el parany més gran contra el qual ha hagut de lluitar el progrés de la civilització. En la recerca dels seus propis fins, molts d'ells no han dubtat d'aixecar llurs mans contra els mateixos Missatgers de Déu quan aquests hi vingueren:

Els capdavanters religiosos, en qualsevol època, han impedit al seu poble d'assolir les vores de l'eterna salvació, perquè sostenen les regnes de l'autoritat en el seu poderós puny. Alguns, per ambició de poder, uns altres per manca de comprensió i coneixement, han estat la causa d'aquesta privació del poble. Per la seva sanció i autoritat, tots els Profetes de Déu han begut del calze del sacrifici...⁸³

Dirigint-se al clergat de totes les religions, Bahá'u'lláh adverteix de la responsabilitat que han assumit tan descuradament en la història:

Sou com una font. Si es canvia, així canviaran els torrents que hi flueixen. Temeu Déu i compteu-vos entre els pietosos. Igualment, si el cor de l'home es corromp, les seves extremitats també es corrompran.⁸⁴

Aquestes mateixes declaracions, revelades en un moment en què l'ortodòxia religiosa era un dels principals poders a tot arreu, afirmaven que aquest poder havia acabat de fet i que la casta eclesiàstica no tindria cap paper social en la història del món: «Oh Concurs de sacerdots! Des d'ara ja no us veureu pas en possessió de cap poder...».⁸⁵ Bahá'u'lláh digué a un oponent del clergat musulmà especialment venjatiu: «Tu ets com el darrer rastre de la llum del sol damunt el cim de la muntanya. Aviat s'esvairà, com ha estat decretat per Déu, el Tot Posseïdor, l'Altíssim. La teva glòria i la glòria d'aquells que són com tu us ha estat presa...»⁸⁶

Aquestes declaracions no s'adrecen a l'organització de l'activitat religiosa, sinó al mal ús d'aqueixa classe de recursos. Els escrits de Bahá'u'lláh són generosos en apreciar no només la gran contribució que la religió organitzada ha aportat a la civilització, sinó també els beneficis que el món ha obtingut a través del sacrifici i de l'amor envers la

humanitat que han caracteritzat els sacerdots i els ordes religiosos de totes les religions:

Aquells sacerdots [...] que estan veritablement adornats amb l'abillament del coneixement i d'un bon caràcter, són, de debò, com un cap per al cos del món i com ulls per a les nacions...⁸⁷

Així, doncs, el repte per a tothom, creients o no creients, clergues i laics ensems, és reconèixer les conseqüències que està patint el món com a resultat de la corrupció universal de l'impuls religiós. Amb l'allunyament de Déu imperant en la humanitat durant el passat segle, s'ha trencat una relació de la qual depèn el mateix fonament de la vida moral. Les facultats naturals de l'ànima racional vitals per al desenvolupament i manteniment dels valors humans, han estat bandejades universalment:

La vitalitat de la fe dels homes en Déu s'està extingint en tots els països; res del que no sigui el seu saludable medicament no podrà mai restaurar-la. La corrosió de la impietat està corcant les entranyes de la societat humana; quina altra cosa sinó l'Elixir de la seva potent Revelació pot netejar-la i reviure-la? [...] Només la Paraula de Déu pot vindicar la distinció d'estar dotada de la capacitat volguda per a un canvi tan gran i transcendent.⁸⁸

La Pau Mundial

A la llum dels esdeveniments posteriors, els advertiments i les crides dels escrits de Bahá'u'lláh durant aquest període assoleixen un patetisme esglaiador:

Oh vosaltres, els representants escollits del poble de tots els països! [...] Considereu el món com el cos humà que, malgrat que fou creat sa i perfecte, ha patit, per diferents causes, greus trastorns i malalties. Cap dia no assolí alleugeriment, ans més aviat la seva malaltia es féu més aguda, car caigué en mans de metges ignorants que satisfieien a brida abatuda llurs desitjos personals.

Ho veiem en aquest jorn a l'arbitri de governants tan ebris d'orgull que no poden discernir clarament el que més els convé i, encara menys, reconèixer una Revelació tan astoradora i desafiadora com aquesta...⁸⁹

Aquest és el jorn en què la Terra donarà a conèixer les seves noves. Els forjadors d'iniquitat són la seva càrrega, tant de bo ho poguéssiu comprendre...⁹⁰

Tots els homes han estat creats per portar endavant una civilització en progrés continuat. El Totpoderós n'és el meu testimoniatge: actuar com les bestioles del camp és indigne de l'home. Les virtuts que corresponen a la seva dignitat són la tolerància, la misericòrdia, la compassió i l'amorosa bondat envers tots els pobles i races de la terra...⁹¹

Una nova vida es mou en aquesta època dins de tots els pobles de la terra i, tanmateix, ningú no ha descobert la seva causa ni ningú no ha comprès el seu motiu. Considereu els pobles d'Occident. Mireu com, en la seva recerca del que és va i trivial, han sacrificat i encara continuen sacrificant, incomptables vides pel seu establiment i promoció...⁹²

És desitjable la moderació en tots els afers. Si una cosa és portada a l'excés, demostrarà ser causa de perjudici [...] Coses estranyes i esfereïdores existeixen a la terra, però es troben ocultes a les ments i a la comprensió dels homes. Aquestes coses són capaces de canviar tota l'atmosfera de la terra, i la seva contaminació pot esdevenir letal...⁹³

En escrits posteriors, incloent-hi els adreçats a la humanitat de manera col·lectiva, Bahá'u'lláh exhortava a l'adopció de mesures per al que Ell anomenava la «Gran Pau». Aquestes, digué, suavitzarien els patiments i el capgirament que Ell veia sotjant la raça humana, fins que els pobles del món abraressin la Revelació de Déu i, a través d'aquesta, hi establissin «la Pau Més Gran»:

Ha d'arribar el temps en què la imperiosa necessitat de tenir una gran assemblea que abasti tots els homes serà universalment reconeguda. Cal necessàriament que els governants i els reis de la terra en formin part i, participant en les seves deliberacions, considerin els mitjans i recursos adients per a posar els fonaments de la Gran Pau Mundial entre els homes. Aquesta pau exigeix que les Grans Potències decideixin, per a la tranquil·litat dels pobles de la terra, d'estar reconciliades del tot. Si cap rei prengués armes contra cap altre, tots haurien d'aixecar-se solidàriament per impedir-li de fer-ho . Si això es fa, les nacions del món ja no necessitaran armaments, llevat que la finalitat sigui la de preservar la seguretat dels seus regnes i de fer mantenir l'ordre dins de llurs territoris [...] S'acosta el dia en què tots els pobles del món hauran adoptat un idioma universal i una escriptura comuna. Quan això mateix s'hagi assolit, a qualsevol ciutat on hom viatgi, serà com si hagués entrat a la seva pròpia llar [...] Només és veritablement un home qui avui es dedica al servei de tota la raça humana [...] No ha d'enaltir-se ningú d'estimar la seva pàtria, sinó més aviat qui estima el món sencer. La terra és un sol país i la humanitat els seus ciutadans.⁹⁴

«No pas per la meva pròpia Voluntat»

En la seva carta a Násiri'd-Ðin Sháh, el rei de Pèrsia, on s'absté de fer-li cap retret sobre el seu empresonament al Siyáh-Chál i les altres injustícies que havia experimentat en mans del rei, Bahá'u'lláh parla del seu propi paper en el Pla Diví:

Jo no era més que un home com els altres. Dormia al Meu llit quan, heus ací, les brises del Tot Gloriós bufaren sobre Meu i M'ensenyaren el coneixement de tot el que ha estat. Això no em ve pas de Mi, sinó d'Un que és Totpoderós i Omniscent. I Ell M'ordenà que aixequés la veu entre el cel i la terra i per això Em succeí el que ha fet córrer les llàgrimes de tot home assenyat. No vaig estudiar l'erudició corrent entre els homes, ni vaig anar a l'escola. Pregunta a la ciutat on vivia perquè puguis ben assegurar-te que jo no sóc pas dels que parlen en fals.⁹⁵

La missió a què Ell dedicà la Seva vida sencera, que Li havia costat la vida del Seu estimat fill petit⁹⁶, així com

totes les Seves possessions materials, que havia corcat la Seva salut i li havia ocasionat empresonament, exili i abusos, no havia estat empresa per Ell. «No pas per la meva pròpia Voluntat», va dir, havia entrat en aquest camí:

Oh poble, ¿penseu que Jo tinc a les Meves mans el control de la darrera Voluntat i Propòsit de Déu? [...] Si el darrer destí de la fe de Déu hagués estat a les Meves mans, mai no hauria consentit, ni tan sols per un moment, de manifestar-me entre vosaltres, ni hauria permès que un sol mot brollés dels Meus llavis. D'això mateix, Déu n'és testimoni de debò.⁹⁷

Havent-se sotmès sense reserves al pregó de Déu, no tingué cap dubte del paper que havia estat cridat de jugar en la història humana. Com a Manifestació de Déu per al temps de l'acompliment, Ell és el promès de totes les escriptures d'antany, el «Desig de les nacions», el «Rei de la Glòria». Per al Judaisme, Ell és el «Senyor dels Exèrcits»; per al Cristianisme, el Retorn de Crist en la «Glòria del Pare»; per a l'Islam, el «Gran Anunci»; per al Budisme, el «Buda Maitreia»; per a l'Hinduisme, el nou avatar de Krishna i per al Zoroastrisme, l'adveniment del «Sháh-Bahràm».⁹⁸ Com les Manifestacions de Déu anteriors, Ell és la Veu de Déu i el seu canal humà:

Quan contemplo, oh Déu, la relació que m'uneix a Tu, em sento impellit a proclamar a totes les coses creades: 'en veritat, Jo sóc Déu!'; i quan considero el meu propi ésser, vet ací que el trobo més grosser que no pas el fang!⁹⁹

Alguns d'entre vosaltres han dit: 'Ell és qui ha pretès d'ésser Déu!' Per Déu! Aquesta és una gran calúmnia. Jo no sóc sinó un servent de Déu que ha cregut en Ell i en els seus senyals [...] La Meva llengua, el Meu cor i el Meu ésser interior i exterior donen testimoniatge que no hi ha Déu tret d'Ell, que tots els altres han estat creats pel Seu comanament i modelats per l'acció de la Seva voluntat [...] Jo sóc Aquell que escampa els favors amb què Déu, per la Seva munificència, M'ha afavorit. Si aquesta és la Meva transgressió, llavors sóc, veritablement, el primer dels transgressors...¹⁰⁰

Els seus escrits empen un bon nombre de metàfores en intentar d'expressar la paradoxa subjacent al cor del fenomen mitjançant el qual Déu revela la seva Voluntat:

Jo sóc el Falcó Reial posat al braç del Totpoderós. Jo desplego les ales marcides de qualsevol au abatuda i l'ajudo a aixecar el vol.¹⁰¹

Aquesta no és més que una fulla que han mogut els vents de la Voluntat del teu Senyor, el Totpoderós, el Tot Lloat. ¿Pot romandre quieta quan bufen els vents tempestuosos? No pas, per Aquell qui és el Senyor de tots els Noms i Atributs! La mouen com volen...¹⁰²

L'Aliança de Déu amb la Humanitat

El juny de l'any 1877, Bahá'u'lláh sortí, finalment, del seu estricte confinament a la ciutat-presó d'Acre i es traslladà amb la seva família a «Mazra'ih», una petita finca a pocs quilòmetres al nord de la ciutat.¹⁰³ Tal com havia predit en la seva declaració al govern turc, el Soldà 'Abdu'l-'Azíz havia estat enderrocat i assassinat en un maneig palatí, i les ràfegues de vent de canvi polític que escombraven el món començaven d'envair, fins i tot, els closos recintes del sistema imperial otomà. Després d'un breu sojorn de dos anys a Mazra'ih, Bahá'u'lláh es traslladà a «Bahjí», una gran mansió envoltada de jardins que el Seu fill 'Abdu'l-Bahá havia llogat per a Ell i per als membres de la Seva extensa família.¹⁰⁴ Dedicà els dotze darrers anys de la Seva vida a escriure sobre un ampli ventall de temes espirituals i socials, i a rebre un seguit de pelegrins bahá'ís que hi feien cap amb gran dificultat des de Pèrsia i altres terres.

Arreu del Proper i Mitjà Orient començava a prendre forma el nucli d'una vida en comunitat entre els qui

havien acceptat el seu missatge. Bahá'u'lláh havia revelat, per menar-la, un sistema de lleis i institucions dissenyades per a donar una dimensió pràctica als principis expressats en els seus escrits.¹⁰⁵ Investí d'autoritat els consells elegits democràticament per tota la comunitat; deixà disposicions per excloure la possibilitat que hi sorgís una elit de clergues i establí els principis de la consulta i de la presa de decisions en grup.

En el cor d'aquest sistema hi havia el que Bahá'u'lláh anomenà una «nova Aliança» entre Déu i la humanitat. El traç característic de la humanitat en arribar a la seva maduresa és que, per primera vegada a la seva història, la totalitat de la raça humana es troba involucrada, conscientment, malgrat que de forma vaga, en la consciència de la seva pròpia unitat i de la terra com a llar comuna. Aquest despertar obre el camí envers una nova relació entre Déu i la humanitat. A mesura que els pobles del món abracin l'autoritat espiritual inherent al guiatge de la revelació de Déu per a aquesta època, va dir Ell, trobaran en si mateixos una capacitat moral que l'esforç humà ha demostrat, per si sol, ésser incapaç de generar. «Una nova raça d'homes»¹⁰⁶ sorgirà com a resultat d'aquesta relació i començarà la tasca de construir una civilització mundial. La missió de la comunitat bahá'í és la de demostrar l'eficàcia d'aquesta Aliança per a guarir les malalties que divideixen la raça humana.

Bahá'u'lláh va morir a Bahjí el 29 de maig de 1892, l'any 75è de la seva vida. En el moment de la seva mort, la Causa que li fou confiada quaranta anys abans en la foscor del Pou Negre de Teheran estava preparada per a sortir de les terres islàmiques, on havia pres forma, i establir-se primer per Amèrica i Europa i, després, per tot el món. En fer-ho així, esdevindria una prova fefaent de la nova Aliança de Déu i la humanitat. Car la Fe bahá'í i la seva comunitat de creients fóra l'única entre les religions independents del món que havia de passar amb èxit aquest primer segle crític de la seva existència, amb la seva unitat fermament intacta i sense que patís l'antiga plaga de cismes i faccions. Aquesta experiència ofereix una evidència irrefutable de l'afirmació de Bahá'u'lláh que la raça humana, en tota la seva diversitat, pot aprendre a viure i a treballar com un sol poble, en una pàtria planetària comuna.

Només dos anys abans de la Seva mort, Bahá'u'lláh rebé a Bahjí un dels pocs occidentals que l'arribaren a veure, i l'únic que deixà un relat escrit de l'experiència. El visitant era Edward Granville Browne, un jove i prometedor orientalista de la Universitat de Cambridge, l'atenció del qual havia estat atreta en principi per la dramàtica història del Báb i del seu heroic grup de seguidors. Sobre la seva trobada amb Bahá'u'lláh, Browne escrigué:

Malgrat que jo tingués una lleugera idea del lloc on anava i qui havia de contemplar (puix que hom no me n'havia donat cap informació precisa), passaren uns segons abans que

-escuixit d'astorament i amb reverend temor- tinguéis consciència que la cambra no era buida. A l'angle on el sofà tocava la paret, hi vaig distingir una extraordinària i venerable figura [...] El rostre d'aquell qui vaig contemplar mai no el podré oblidar, malgrat que no puc descriure'l. Aquells ulls penetrants semblava que em llegissin l'ànima; al seu ampli front hi havia poder i autoritat [...] No em calia demanar davant de qui era, en vinclar-me davant d'aquell que és l'objecte d'una devoció i un amor que els reis podrien envejar i pels quals els emperadors sospiren en va! Una veu digna i suau em demanà que m'assegués i continuà: «Lloat sigui Déu, puix que tu has arribat fins a mi! [...] Has vingut a veure un presoner i un bandejat [...] Nós només desitgem el bé del món i la felicitat de les nacions; tanmateix, ens consideren causants de sedició i conteses, mereixedores de la garjola i el desterrament. ... Que totes les nacions tinguin una fe comuna i tots els homes siguin germans; que s'enforteixin els lligams d'afecte i unitat entre els fills dels homes; que desaparegui la diversitat de religions i que s'anullin les diferències de raça. Quin mal hi ha en això? [...] Però això serà acomplert, aquestes lluites sense objecte, aquestes desastroses guerres clouran i la 'Pau Més Gran' regnarà...¹⁰⁷

LA PROPOSTA
DE BAHÁ'U'LLAH
PER A LA
TRANSFORMACIÓ
SOCIAL

Qüestionar de manera radical l'ordre actual

En els escrits de Bahá'u'lláh es fa referència constant a diferents aspectes relacionats amb l'organització social. De manera recurrent es fa referència a conceptes com ara «la civilització», «la realitat social» o «l'ordre social». Aquestes grans categories indiquen que Bahá'u'lláh no està parlant simplement d'una renovació espiritual que afecta el comportament individual, sinó a una gran ruptura que implica, almenys, una nova cosmovisió, una nova cultura, un nou tipus de relacions entre els individus, entre els individus i les institucions, entre les institucions mateixes, i entre l'home i la natura; noves formes d'organització econòmica i política, nous sistemes educatius i científics i noves formes d'expressió artística. En altres paraules, sembla que està parlant d'un nou cicle històric que implica una profunda transformació tant dels individus com de les comunitats i les institucions, i de les relacions entre tots ells.

En descriure la situació de l'ordre actual, Bahá'u'lláh no deixa ambigüitats: és defectuós i no té possibilitat d'arranjament; ha de ser reemplaçat.

... l'ordre prevalent resulta ser deplorablement defectuós ...¹⁰⁸

Aviat l'ordre actual serà enrotllat i un de nou serà desplegat al seu lloc.¹⁰⁹

Els vents de la desesperació, lamentablement, bufen des de totes direccions i la contesa que divideix i afligeix a la raça humana creix dia a dia. Ja es perceben els signes de convulsions i caos imminents, ja que l'ordre prevalent resulta ser deplorablement defectuós.¹¹⁰

En aquest sentit, tot i que es preveu el sorgiment d'una civilització mundial justa, unificada i pacífica, Bahá'u'lláh planteja que aquesta civilització no serà el resultat de petits ajustos a l'ordre establert, ni de l'extensió de la democràcia liberal ni del simple canvi de les persones, ni de la disseminació global d'un sentiment espiritual. Shoghi Effendi ho expressa clarament:

La humanitat, ja sigui vista a la llum de la conducta individual dels éssers humans o de les relacions existents entre comunitats organitzades i nacions, lamentablement s'ha desviat massa i ha patit un declivi massa gran per ser redimida mitjançant els esforços aïllats dels seus reconeguts governants i estadistes, per desinteressades que siguin les seves moti-

vacions, per decidida que sigui la seva acció, per incansables que siguin en el seu zel i devoció a la seva causa. Cap pla que puguin dissenyar els millors estadistes; cap doctrina que esperin promoure els més distingits exponents de la teoria econòmica; cap principi que s'esforcin per inculcar els més fervents moralistes: res d'això podrà proporcionar, en última instància, els fonaments apropiats sobre els quals pugui erigir-se el futur d'un món frenètic. Cap apel·lació a la tolerància mútua que puguin fer els entesos en assumptes mundials, per urgent i insistent que sigui, pot calmar les seves passions o ajudar a recuperar el vigor. Ni tampoc cap pla general de mera cooperació internacional organitzada, en qualsevol esfera de l'activitat humana i per enginyosa que sigui la seva concepció i ampli el seu abast, aconseguirà eradicar la causa de fons del mal que ha trasbalsat tan sobtadament l'equilibri de la societat actual. M'atreveixo a afirmar que ni tan sols l'acció mateixa d'inventar el mecanisme requerit per a la unificació política i econòmica del món —principi propugnat cada vegada més en els últims temps— pot per si sola subministrar l'antidot contra el verí que sense parar està minant el vigor de pobles i nacions organitzades.¹¹¹

Aquestes declaracions no són, en realitat, manifestacions pessimistes pel que fa al futur de la humanitat. Tot el contrari. El que pretenen és il·lustrar la magnitud de la transformació que ha d'esdevenir com a resultat dels esforços concertats de tota la família humana per dur a terme a la realitat la visió de Bahá'u'lláh per al món. Els Seus escrits, vistos en el seu context més ampli, il·luminen un ventall

de possibilitats inusitades per a la raça humana, apellant a l'evolució tant dels individus com de l'organització social. Vegem alguns passatges que mostren aquest món de possibilitats que s'albiren en els escrits de Bahá'u'lláh i en els de Shoghi Effendi, el seu intèrpret autoritzat.

La Revelació de Bahá'u'lláh, la missió suprema de la qual no és altra que l'assoliment d'aquesta unitat orgànica i espiritual del conjunt sencer de nacions, hauria de ser considerada, si hem de ser fidels a les seves implicacions, com el senyal de l'adveniment de la maduresa de tota la raça humana. No hauria de ser presa com si fos merament un altre renaixement espiritual dins de la sempre canviant sort de la humanitat, ni només com una etapa més de la cadena de Revelacions progressives, i ni tan sols com la culminació d'una sèrie de recurrents cicles profètics, sinó com el senyal de l'última i més elevada etapa de la sorprenent evolució de la vida col·lectiva de l'ésser humà en aquest planeta. El sorgiment d'una comunitat mundial, la consciència d'una ciutadania mundial, l'establiment d'una civilització i una cultura mundials -tot això sincronitzat amb les etapes inicials del desenvolupament de l'Edat Daurada de l'era bahá'í- haurien de ser considerats, per la seva pròpia naturalesa i pel que a aquesta vida planetària es refereix, com els límits últims en l'organització de la societat humana, encara que l'ésser humà, com a individu i més com a resultat d'aquesta consumació, haurà de continuar indefinidament el seu progrés i desenvolupament.

Aquell místic, omnímode, però indefinible canvi que relacionem amb l'etapa de maduresa inevitable en la vida de l'individu i el desenvolupament del fruit, si comprenem correctament les expressions de Bahá'u'lláh, ha de tenir la seva contrapart en l'evolució de l'organització de la societat humana. Tard o d'hora, haurà d'aconseguir-se una etapa semblant en la vida col·lectiva de la humanitat, en què es produeixi un fenomen encara més sorprenent en les relacions internacionals, i es doti a tota la raça humana de grans capacitats de benestar que proporcionaran, al llarg d'edats successives, el principal estímul que es requereix per al consegüent compliment del seu alt destí. Aquesta etapa de maduresa en el procés del govern humà ha de quedar, si és que reconeixem fidelment el grandios anunci fet per Bahá'u'lláh, identificada per sempre amb la revelació de la qual Ell va ser el Portaveu.¹¹²

Una interpretació particular de la història

Els escrits bahá'ís contenen una visió singular del passat, del moment històric present i del futur. A la segona meitat del segle XX, alguns autors esmentaven que estàvem endinsant-nos en una època postmoderna i que ja no servien els grans esquemes per explicar tota la realitat. No obstant això, tot moviment seriós que hagi aspirat a canviar el món ha tingut una interpretació particular de la història. Això dota les accions de major coherència, significat i sentit de missió, i genera una motivació molt més elevada. A continuació, s'exposaran alguns trets essencials de la perspectiva bahá'í de la història.

En primer lloc, la història de la humanitat es concep en clau d'evolució cap a unitats d'organització social més àmplies. La família, el clan, la tribu, la ciutat estat i l'estat nació vindrien a representar nivells d'organització social progressivament més complexos. En aquesta època, el desafiament consistiria a donar el següent pas lògic en el procés d'evolució social i establir la unitat de la humanitat.

En tot aquest procés, la religió ha tingut un impuls fonamental. Les forces alliberades per l'aparició i els ensenyaments de Krishna, Abraham, Moisès, Buda, Zoroastre, Jesucrist i Muḥammad, per esmentar alguns, haurien contribuït a aquest procés d'ampliació dels cercles de lleialtat i solidaritat. La Figura de Bahá'u'lláh, per tant, estaria destinada a contribuir a l'establiment del següent estadi —la unitat de la humanitat— en l'evolució social de l'espècie humana. Aquest és el segell distintiu de la Seva missió.

En segon lloc, els escrits bahá'ís indiquen l'existència d'un propòsit subjacent en l'evolució tant individual com social. Pel que fa a l'evolució individual es planteja que l'evolució biològica des d'organismes més senzills cap a organismes més complexos contenia de forma latent un fruit: l'aparició de l'ànima racional. Igual que la llavor de l'arbre conté potencialment el fruit, la llavor de l'univers que coneixem contenia des de l'inici el fruit de l'ànima racional. Haurien de transcórrer milions d'anys perquè les condicions físiques permetessin la manifestació de l'ànima racional a través del cervell de *l'homo sapiens*. En aquest moment, a més, es donaria inici a l'evolució espiritual de l'home. De la mateixa manera, el procés d'evolució social des d'unitats més simples —la família, la tribu— cap a unitats més complexes —la ciutat estat, l'estat nació, la unitat de la humanitat— tindria com a propòsit generar les condicions perquè es manifesti una civilització divina que equilibri els aspectes materials i espirituals de l'existència.

En tercer lloc, Bahá'u'lláh utilitza l'analogia de l'evolució d'un ésser humà des de la seva infantesa fins a la seva edat adulta per explicar els canvis que estan passant actualment al món. En particular, es refereix a aquesta època com a l'adolescència de la humanitat quan el cos —la ciència, la tecnologia, els invents— és fort i ha adquirit proporcions significatives, però les facultats mentals encara no han aconseguit canalitzar aquests nous poders. La impossibilitat d'eradicar la pobresa tot i tenir la capacitat de producció per proveir a tota la humanitat, l'excessiu exercici de la competició en les relacions socials o la dificultat per establir mecanismes internacionals que regulin efectivament tots els processos que ja s'han globalitzat serien exemples d'aquesta descompensació.

Finalment, en analitzar les forces que operen en el món, els escrits bahá'ís esmenten dos processos paral·lels que estarien forçant la humanitat a establir un nou ordre mundial pacífic, que respecti les autonomies nacionals, però subordinant el principi de sobirania al bé col·lectiu, que reemplaci la competició per la cooperació i la reciprocitat, que s'articuli al voltant de la justícia social i que tingui en compte les aspiracions de la majoria dels pobles del món. Un d'aquests dos processos seria de naturalesa desintegradora i estaria escombrant els obstacles per avançar cap a aquest ordre mundial. Els signes d'aquest procés s'observen per arreu: la desintegració dels llaços familiars, polítics i religiosos, la crisi de l'estat nació, els problemes econòmics mundials, l'escalfament global, la

violència transnacional, la pobresa estructural, les malalties infeccioses que traspassen les fronteres, etc. L'altre procés seria el de les forces relacionades amb la integració i que propulsa a la humanitat cap a aquesta etapa superior d'evolució social.

Durant els últims 150 anys es poden observar múltiples fenòmens connectats amb aquest procés integrador: el sorgiment d'organismes internacionals, la universalització de l'educació, l'extensió de cert sentiment de solidaritat internacional, la consciència ecològica, la proliferació d'organitzacions no governamentals que treballen per eradicar la pobresa, els avenços científics i tecnològics, els moviments pels drets humans, per la pau, per l'emancipació de la dona i pel sufragi universal, etc. Així, aquests dos processos estarien contribuint de forma diferent, tal com ja s'ha assenyalat, al sorgiment d'aquest nou ordre mundial.

Tenint en compte aquesta perspectiva, Bahá'u'lláh planteja que la tasca de la humanitat no consistiria a esperar passivament a què, de forma màgica, aparegués una nova realitat social cristallitzant els ideals assenyalats, sinó a treballar intrèpidament per fer realitat aquestes potencialitats latents que estan a disposició de l'espècie en aquesta època. Aconseguir establir tal ordre mundial, per tant, depèn en gran mesura dels esforços concertats de grups creixents de persones per fer avançar el procés d'integració.

Calfer una succinta observació sobre l'ús que Bahá'u'lláh fa del concepte «nou ordre mundial». S'atribueix aquesta expressió al president Woodrow Wilson, qui la va encunyar per referir-se a una nova forma d'organitzar les relacions internacionals basada en la cooperació i la seguretat col·lectiva. En els seus catorze punts per constituir la Societat de Nacions —precursora de l'ONU— fa referència a aquest nou ordre mundial. A causa del seu fracàs, després de la segona guerra mundial es va començar a mirar amb suspicàcia a aquest concepte. Posteriorment, Gorbaxov i George H.W. Bush van popularitzar l'expressió quan la van utilitzar per tractar de definir la naturalesa de la postguerra freda i l'esperit de cooperació que pretenia establir-se entre les grans potències. Avui dia alguns també associen aquest concepte amb teories de la conspiració que afirmen que hi ha intents secrets per crear un govern mundial que beneficiï les elits.

No obstant això, molts anys abans —al voltant de 1873— — sent presoner a Acre, Bahá'u'lláh ja havia proclamat el següent referint-se a la Seva Causa i l'efecte que produirà sobre l'ordre social en general i sobre la naturalesa de les relacions internacionals en particular:

L'equilibri del món ha estat trasbalsat per la vibrant influència d'aquest més gran, aquest nou Ordre Mundial. La vida ordenada de la humanitat ha estat revolucionada per mitjà d'aquest Sistema únic i meravellós, res semblant al qual mai han presenciat ulls mortals.¹¹³

Per això, convé intentar comprendre l'expressió a la llum dels escrits del mateix Bahá'u'lláh, així com dels seus intèrprets autoritzats —Abdu'l-Bahá i Shoghi Effendi— per evitar atribuir significats que s'han incorporat posteriorment. Shoghi Effendi en particular, entre 1929 i 1936, va escriure una sèrie de cartes als bahá'ís de Nord Amèrica, compilades sota el títol *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, on instrueix sobre el que Bahá'u'lláh havia exposat sobre aquest tema unes dècades abans. També ho exposa en altres dues obres posteriors, *El advenimiento de la justicia divina* (1938) i *El Dia Prometido ha llegado* (1941).

Un nou enfocament de la transformació social

L'enfocament bahá'í de la transformació social està lligat a dues conviccions. La primera ja s'ha esmentat i gira al voltant de la idea que l'ordre actual està en una condició més enllà d'un possible arranjament. Es necessiten canvis fonamentals en tot aspecte de la vida humana: en la vida de l'individu, en les relacions entre els individus, les comunitats i les nacions, i en l'estructura econòmica, social i política del món. Aquest canvi no passarà gràcies al triomf d'alguna ideologia actual sobre una altra, sinó mitjançant l'establiment de noves estructures —mentals i socials— de les que les premisses bàsiques seran diferents del que existeix o del que es proposa avui dia. Això no vol dir que s'advoqui per la destrucció, sinó que es planteja una reconstrucció.

La segona convicció està lligada al reconeixement del potencial il·limitat de l'ésser humà. Els escrits bahá'ís plantegen que els éssers humans tenen una doble naturalesa: una superior i una altra inferior. La inferior és compar-

tida amb els animals i suposa el resultat d'un llarg procés d'evolució biològica. Està caracteritzada per impulsos com ara la por, l'agressivitat, la competició o l'egoisme, impulsos que van ser necessaris en el procés de lluita per la supervivència. La naturalesa superior de l'ésser humà vindria a ser l'ànima racional o l'esperit humà que posseeix la potencialitat de reflectir els atributs de Déu, com ara la saviesa, la noblesa, la compassió, l'altruisme, la generositat o la creativitat. Un dels propòsits de l'educació consistiria en enfortir la naturalesa superior de l'home per poder canalitzar els impulsos animals de manera apropiada.

En les últimes dècades, hi ha hagut dues ideologies aparentment contraposades però que en essència pretenen per igual explotar els impulsos de la naturalesa inferior per al supòsit benestar col·lectiu. Una d'elles aspira a canalitzar els impulsos egoistes cap al bé col·lectiu per mitjà de les lleis perfectes del mercat, i l'altra proposa una lluita per imposar el bé comú des de l'aparell de l'estat. És per això que els escrits bahá'ís plantegen la necessitat d'una nova ètica i de noves virtuts individuals i col·lectives.

Després d'aquests plantejaments preliminars, es pot asseverar que la concepció bahá'í de transformació social advoca per un canvi profund en tres nivells: en els individus, en les comunitats i en les institucions. Aquest enfocament transcendeix tant els moviments individualistes com els col·lectivistes. Els primers busquen transformar la societat centrant-se en el canvi dels individus: convertint-

los en actors econòmicament racionals o en exemples de les virtuts d'una o altra religió. Els segons volen construir un nou món reemplaçant les estructures del poder, passant en molts casos per sobre de les persones, que haurien de sacrificar-se pel bé comú. Encara que els individus canviïn, si les lleis i les estructures socials no canvien, no es pot produir una transformació duradora. De la mateixa manera, si només canvien les lleis i les estructures, però els individus es mantenen igual, la transformació només serà aparent i la nova societat estarà assentada sobre aïnes movedisses.

Des de la perspectiva bahá'í, per tant, la transformació social ha de basar-se en un procés que, partint des de les bases, crea capacitat en els individus, en les comunitats i en les institucions per avançar cap a l'ordre mundial previst per Bahá'u'lláh. L'economia, l'educació, la ciència, la tecnologia, les arts, el govern, són diferents àrees d'acció que es van abordant progressivament a mesura que s'incrementa la capacitat dels tres actors assenyalats. A més, les relacions entre els tres també han de ser reconfigurades a la llum de l'analogia del cos humà. Bahá'u'lláh, en una carta a la reina Victòria d'Anglaterra es referia a la societat com un cos social orgànic:

Oh vosaltres, els representants elegits del poble en tots els països! Reuniu-vos a consultar i ocupeu-vos només amb el que beneficiï la humanitat i millori la seva condició, tant de bo fóssiu dels que inquireixen amb cura. Considereu al món

com el cos humà que, encara que al ser creat era sa i perfecte, ha patit, per diverses causes, greus trastorns i malalties. Ni un dia va aconseguir alleujament; més aviat la seva malaltia es va fer més severa, ja que va caure en mans de metges ignorants que, donant curs als seus desitjos personals, han errat greument. I si alguna vegada, per la cura d'un metge competent, guaria un membre d'aquell cos, la resta quedava malalt com abans. Així us informa l'Omniscient, el Sapientísim.¹¹⁴

Un altre aspecte clau del concepte bahá'í de la transformació social consisteix en generar un procés d'aprenentatge col·lectiu que tradueixi a la realitat i a l'acció ensenyaments de Bahá'u'lláh, fent sorgir així una nova realitat social. Per això s'estableixen estructures locals, regionals i internacionals que puguin guiar aquest procés, crear capacitat en els individus, les comunitats i les institucions de la seva zona i, finalment, sistematitzar els aprenentatges generats en l'acció, gràcies als esforços d'un nombre creixent de persones que utilitzen el coneixement científic, el religiós i la seva pròpia experiència com a fonts de coneixement.

Al final, tal com es va esmentar abans, es concep la transformació social com un gran procés —amb múltiples subprocessos— que vagi construint una nova civilització amb aportacions de tota la humanitat. Això inclou la cultura i els valors, l'economia i les finances, el sistema educatiu, les formes de govern, els processos científics i

l'activitat intel·lectual, les formes d'expressió artístiques, els mitjans de comunicació, la universitat, els temples i una infinitat d'àrees que es tractarien progressivament establint prioritats.

Una proposta programàtica

En els escrits fundacionals de la Fe bahá'í existeixen múltiples referències a diversos principis, sistemes i mecanismes encaminats a fer avançar la civilització cap a la visió de Bahá'u'lláh d'un món unit, pròsper, just, sostenible i pacífic. Alguns exemples són els múltiples passatges sobre principis tal com la justícia, la unitat, la reciprocitat o el paper del coneixement en la vida social, sobre la naturalesa de les institucions locals, nacionals i internacionals, que han d'estructurar l'ordre social sobre un mecanisme de presa de decisions col·lectiva que Bahá'u'lláh anomena la consulta; sobre concepcions tals com el poder, el coneixement, el propòsit de la vida, la naturalesa humana, la naturalesa de la societat, el paper del treball, l'excel·lència o el paper de l'educació; sobre la necessitat de pactes internacionals relacionats amb la seguretat col·lectiva i la utilització de la guerra en les relacions internacionals; o sobre l'ordre administratiu pel que els bahá'ís han de regir-se i que pot servir de nucli i model per a una possible societat global futura.

Per la seva part, la comunitat, sota la guia del seu cos suprem, la Casa Universal de Justícia, actua dins d'un pla sistemàtic, organitzat per plans progressius que construeixen sobre els anteriors i que prioritzen àrees d'acció, per anar avançant vers aquesta civilització gloriosa que prediuen els seus escrits sagrats.

En quan al procés de desenvolupament de la civilització, la comunitat bahá'í observa dos actors: ella mateixa és responsable de complir el seu paper específic en el Pla de Déu, mentre que la humanitat té el seu molt més ampli.

La humanitat, com a primer actor, i especialment els líders tenen una responsabilitat primordial en assolir el que Bahá'u'lláh anomenava la pau menor.¹¹⁵ La pau menor ve a ser un procés de desmilitarització i d'harmonització de les relacions internacionals. En certa manera, la pau menor suposa principalment l'establiment de mecanismes legals i estructurals que estableixin les bases per la pau, però també comporta la consciència progressiva de que la guerra, la violència i el conflicte no són un medi legítim per resoldre els problemes, sigui entre individus, comunitats o estats. La pau menor també implica un acord internacional, un pacte de seguretat col·lectiva que rebi la sanció de tots els països i pobles, en el que els Estats es comprometin a respectar certs límits en les seves relacions, i a emprar els recursos naturals intel·ligentment i per al bé comú; en definitiva, implica la generació d'un marc

legal obligatori i l'establiment de mesures per assegurar el seu compliment.

La veritable civilització desplegarà la seva bandera en el mateix cor del món quan determinat nombre dels seus distingits i magnànims sobirans —exemples brillants de dedicació i determinació— s'alcin pel bé i la felicitat de tota la humanitat amb voluntat ferma i visió clara, a establir la Causa de la Pau Universal. Han de convertir la Causa de la Pau en l'objecte d'una consulta general i procurar per tots els mitjans al seu abast establir una Unió de les nacions del món. Han de concloure un tractat vinculant i establir un conveni les disposicions del qual seran fermes, inviolables i definitives. Hauran de proclamar-ho a tot el món i obtenir per ell la sanció de tota la humanitat. Aquesta noble i suprema empresa —font real de la pau i benestar del món— s'haurà de considerar sagrada per quants habiten a la terra. Totes les forces de la humanitat s'han de mobilitzar per assegurar l'estabilitat i permanència d'aquesta Magna Aliança.

En aquest pacte exhaustiu s'hauran de fixar clarament els límits i fronteres de totes i cadascuna de les nacions; restaran definitivament assentats els principis que fonamenten les relacions dels governs entre sí; i es reafirmaran tots els acords i obligacions internacionals. De la mateixa manera, quedarà estrictament limitada la mida dels arsenals de cada govern, doncs si es permetés que els preparatius de guerra i les forces militars de cada nació s'incrementessin, això aixecaria les sospites de la resta. El principi fonamental que informa

aquest Pacte solemne hauria de fixar-se de forma tal que, si en endavant un govern violés qualsevol de les seves disposicions, tota la resta dels governs de la terra haurien d'aixecar-se per reduir-lo a la més completa submissió; més encara, la humanitat en la seva totalitat s'hauria de decidir, amb tot el poder a la seva disposició, a destruir aquest govern. Si es pogués aplicar aquest, el més gran dels remeis al cos malalt del món, segurament es recobriria dels seus mals i roman-dria eternament estalvi i segur.

Observi's que, de produir-se tal felix conjuntura, cap govern necessitaria aplegar contínuament armes de guerra, ni es sentiria obligat a produir noves armes amb les que conquerir l'espècie humana. Una petita força destinada a la seguretat interna, a la correcció dels elements criminals i cercabregues, a la prevenció de disturbis locals, això seria tot el necessari i no més. D'aquesta forma la població sencera es veuria, primer de tot, alliberada de la càrrega aclaparadora de les despeses avui destinades a finalitats militars, i en segon lloc, moltíssimes persones deixarien de dedicar el seu temps al continu ingeni d'armes de guerra —aquests vestigis de la cobdícia i set de sang, tant incongruents amb el do de la vida— i en lloc d'això dedicarien els seus esforços en la producció del que ha de realçar l'existència humana, la pau i el benestar, i es convertirien en la causa del desenvolupament i prosperitat universal. Cada nació de la terra regnaria llavors amb honor, i cada poble es bressolaria en la tranquil·litat i el content.¹¹⁶

Altres extractes dels escrits bahá'ís descriuen les etapes que aquest primer actor, la humanitat, anirà travessant en el seu camí vers la pau i la unitat; mentre que el paper del segon actor, la comunitat bahá'í, està directament associat amb la missió de Bahá'u'lláh. El seu objectiu és ajudar la humanitat a construir una civilització material i espiritual tal que es coroni amb una pau més gran i definitiva, «la pau major».

Les comunitats bahá'ís del món, juntament amb les seves amistats i veïns, s'esforcen per establir processos de desenvolupament comunitari en pobles i barris de les ciutats. En aquests contextos geogràfics, relativament petits, persones i col·lectius de tots els orígens aprenen a treballar en equip per millorar la vida espiritual, econòmica i social del seu entorn.

Aquest procés, al que de vegades els bahá'ís es refereixen com a «construcció de comunitat», s'inicia amb una sèrie d'activitats educatives que es complementen amb d'altres de caràcter espiritual. No obstant això, per molt senzill que sembli en un principi, el que es pretén és empoderar a grups creixents de persones per a què iniciïn un sender de transformació col·lectiva a llarg termini que aconsegueixi generar barris, pobles i ciutats sostenibles en tots els aspectes. En certa forma, s'esforcen en construir un model d'organització social alternatiu.

Hi ha dos trets fonamentals que distingeixen aquest procés. El primer és que en el seu conjunt pretén generar major capacitat pel servei i l'acció col·lectiva: per a emprendre activitats educatives que enforteixin el caràcter i les facultats morals i espirituals dels nens; per a ajudar els adolescents durant un període crític de la vida a descobrir la seva veritable identitat i a canalitzar les seves energies vers el servei; per a crear espais on grups d'estudi puguin reflexionar junts sobre com aplicar les ensenyances espirituals a les seves vides; per a connectar amb els joves i oferir els seus talents al servei de la transformació social; per a iniciar processos de desenvolupament social i econòmic gradualment més complexos quan sigui el moment oportú; per a participar en discursos públics relacionats amb el benestar comú.

El segon tret és que tota aquesta acció col·lectiva està imbuïda d'un fort caràcter espiritual. Sota la perspectiva bahá'í, la dimensió espiritual i l'actitud d'adoració són fonamentals per donar resposta a l'anhel de sentit que rau en l'ànima humana; susciten forces molt poderoses que permeten a grups petits assolir grans gestes; doten les activitats de més significat; i mantenen sempre en la ment el record de que Déu està sempre en el centre de tot el que fan. La manifestació més visible d'aquest enfoc espiritual es troba en les reunions de pregàries que enforteixen la vida comunitària. Es considera que pregar i meditar, conjuntament amb amics i veïns amb els que es treballa per la transformació col·lectiva, produeix uns llaços profunds i

molt necessaris per a sostenir el compromís social a llarg termini.

Per tot el món, persones i grups de tots els orígens socials, culturals i religiosos, inspirats per aquesta visió, estan aprenent a treballar en equip en diferents àmbits (barris, províncies, regions, el país) per aplicar les ensenyances de Bahá'u'lláh, juntament amb mètodes científics, amb la finalitat d'avançar cap aquest nou ordre social que equilibri el global amb el local i que es caracteritzi per la unitat i la justícia social. Aquest procés no és senzill; exigeix molta acció per part de més i més persones, així com un enfoc efectiu per a generar, sistematitzar i difondre el coneixement que va emergint en els diferents nivells. A més, també es requereixen plans mundials i nacionals d'acció, per a que els esforços siguin concertats, coordinats i, per tant, més efectius.

Transformar la societat i contribuir a l'avanç de la civilització, com ja s'ha especificat, implica treballar en pràcticament tots els àmbits de la vida social: l'economia, la cultura, la política, la ciència, la tecnologia, les arts, l'educació, per esmentar alguns. Tots aquests aspectes es van escometent progressivament mentre s'estableix un model alternatiu d'organització social. Tanmateix, com que no es pot escometre tot al mateix temps, es van prioritzant algunes àrees d'acció i aprenentatge. A mesura que es va aprenent, que es va implicant a més persones i que

la capacitat augmenta, s'introdueixen noves línies i àrees d'acció.

Establir un patró d'activitat i unes estructures administratives que personifiquin el principi de la unitat de la humanitat és potser l'àrea d'aprenentatge més destacada que enfronten les comunitats bahá'ís de tot el món.

Aquestes són algunes de les conviccions relacionades amb tot aquest procés:

- Que l'ànima racional no té gènere, raça, ètnia o classe, el que fa intolerable qualsevol forma de prejudici, en especial els que priven que les dones assoleixin el seu potencial i participin en diferents camps colze a colze amb els homes.
- Que l'arrel del prejudici és la ignorància, que pot eliminar-se mitjançant processos educatius que facin accessible el coneixement a tota la humanitat, garantint que no es converteixi en propietat d'una minoria privilegiada.
- Que la ciència i la religió són dos sistemes complementaris de coneixement i pràctica, per mitjà de les quals els éssers humans arriben a comprendre el món que els envolta i mitjançant els quals la civilització avança.

- Que la religió sense ciència aviat degenera en superstició i fanatisme, mentre que la ciència sense religió es converteix en un instrument de materialisme descarnat.
- Que la veritable prosperitat, fruit d'una coherència dinàmica entre les necessitats materials i espirituals de la vida, es tornarà cada cop més llunyana, mentre el consumisme continuï actuant com l'opi de l'ànima humana.
- Que la justícia, com a facultat de l'ànima, permet a l'individu diferenciar el que és veritat del que és fals i guia la investigació de la realitat, quelcom essencial per eliminar les creences supersticioses i les tradicions caduques que dificulten la unitat.
- Que quan s'exerceix degudament sobre les qüestions socials, la justícia és l'instrument més important per l'establiment de la unitat.
- Que el treball realitzat amb esperit de servei als nostres semblants, és una forma de pregària, un mitjà d'adoració a Déu.

Convertir en realitat ideals com aquests, produir una transformació personal i assentar les bases d'estructures socials adequades no és una tasca fàcil. Malgrat tot, la comunitat bahá'í està dedicada al procés d'aprenentatge a

llarg termini que aquesta tasca comporta, tasca a la que convida a participar a un nombre creixent de persones de totes condicions i qualsevol grup humà.

Entre els processos mes rellevants sobre els que s'està intentant aprendre destaquen: com reunir a gent de diferents procedències en un ambient que eviti els conflictes i els costums partidistes; com administrar els assumptes d'una comunitat en la que no hi ha líders personals ni una classe governant amb funcions sacerdotals; com aconseguir que molts homes i dones participin activament en el seu desenvolupament espiritual, social i intel·lectual; com ajudar els joves a navegar per una etapa crítica de les seves vides i canalitzar les seves energies vers l'avanç de la civilització, com crear dinàmiques en el si de la unitat familiar que portin a la prosperitat material i espiritual, sense inculcar a les noves generacions sentiments de rebuig cap a d'altres; com harmonitzar en la presa de decisions diferents perspectives mitjançant un procés consultiu que investigui la realitat, sense aferrar-se a punts de vista personals. Per explorar aquestes qüestions i moltes d'altres que certament sorgiran, la comunitat bahá'í ha adoptat un modus de funcionament caracteritzat per l'acció, reflexió, consulta i estudi.

Tot el que s'ha esmentat fins aquí té a veure amb el que els bahá'ís anomenen «creixement i desenvolupament» de la pròpia comunitat bahá'í. Tanmateix, existeixen altres dos àmbits d'activitat relacionats més estretament amb la

societat en la que vivim: l'acció social i la participació en el discurs públic, dues àrees prometedores amb les que es vol ajudar a millorar la vida intel·lectual, econòmica i social del país, juntament amb d'altres actors socials.

La acció social s'entén com un espectre d'activitats de diversa complexitat, que oscil·len des de petits projectes de servei comunitari organitzats per grups de joves bahá'ís i les seves amistats, fins a grans programes de desenvolupament social i econòmic empresos per organitzacions d'inspiració bahá'í. Totes aquestes iniciatives, tanmateix, comparteixen un element comú: cerquen aplicar els ensenyaments socials de Bahá'u'lláh, juntament amb mètodes científics, per a generar prosperitat i benestar social.

La comunitat bahá'í, mitjançant una xarxa d'organitzacions dedicades al desenvolupament social i econòmic, ha anat generant al llarg del temps un marc conceptual específic amb aquests elements clau: la gent és protagonista del seu propi procés de desenvolupament; el seu eix principal és promoure el coneixement i la capacitat en els individus, comunitats i institucions per a que ells coneguin com millorar-se; ha d'haver equilibri entre la prosperitat material i el progrés social i espiritual; les iniciatives han de començar de forma senzilla i anar creixent en complexitat progressivament a mesura que augmenta la capacitat; les diferents línies d'acció han de ser coherents entre sí dins d'un enfoc integral; s'han de formar estructures regionals per a sistematitzar l'aprenentatge generat; l'empresa del

desenvolupament ha de connectar els àmbits locals, regionals, nacionals i l'internacional.

En el sí d'aquest marc també han sorgit programes sòlids que s'estan replicant a diferents llocs del món on existeix la capacitat suficient i les condicions idònies. La major part d'aquests programes són de caràcter educatiu, malgrat que també sorgeixen altres modalitats relacionades amb la banca comunitària, la productivitat agrària o els mitjans de comunicació social. Encara resta molt per aprendre i per fer en aquesta àrea la protagonista de la qual, si és que s'aspira a eliminar la pobresa, ha de ser tota la humanitat.

Pel que fa a la participació en el discurs públic, convé aclarir bé el que els bahá'ís entenen per això.¹¹⁷ El que es pensa i es diu sobre diferents temes és part de la societat i afecta profundament a la manera en que actuem individual i col·lectivament. Les polítiques i la opinió pública es nodreixen dels corrents de pensament que es generen sobre certs temes. La comunitat mundial bahá'í, en els seus esforços per contribuir a l'avanç social, també ha parat esment a aquesta interacció entre el discurs, el pensament i l'acció. En altres paraules, contribuir a l'evolució del pensament social i al discurs públic en diferents àrees relacionades amb la pau, la seguretat, la prosperitat i el benestar del món ha estat una preocupació important i permanent dels bahá'ís des dels temps de Bahá'u'lláh.

La participació en els discursos preponderants de la societat ha adoptat formes diverses, des de milers de converses senzilles i publicacions en blogs personals respecte temes rellevants fins a articles acadèmics, material bibliogràfic o esforços sistemàtics i institucionals per participar en certs discursos específics d'àmbit nacional com la governança, els drets humans, el paper de la religió en la societat o la igualtat entre gèneres.

Des de 1948 la *Comunitat Internacional Bahá'í*¹¹⁸ posseeix estatus consultiu en el Consell Econòmic i Social (ECOSOC) de les Nacions Unides i a l'UNICEF. Ha participat activament en les cimeres mundials i en altres fòrums internacionals. També empen projectes conjunts amb el Fons pel Desenvolupament de la Dona (UNIFEM), el Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament (PNUD) i els Programes de Medi Ambient i d'Assentaments Humans. Col·labora amb l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i l'Alt Comissionat pels Refugiats (ACNUR).

Aquestes dues esferes d'activitat, l'acció social i la participació en els discursos, també sorgeixen dels escrits fundacionals de la Fe bahá'í. Els bahá'ís consideren que l'acció social sorgeix de forma embrionària en passatges com:

El progrés del món, el desenvolupament de les nacions, el benestar dels pobles i la pau de tots el que habiten la terra es troben entre els principis i ordenances de Déu.¹¹⁹

Dediqueu la vostra ment i voluntat a l'educació dels pobles i races de la terra, per a que potser siguin esborrades de la seva faç les dissensions que la divideixen, per la força del Més Gran Nom, i tots els éssers humans es converteixin en sustentadors d'un Ordre únic i en habitants d'una sola Ciutat.¹²⁰

En quant a la participació en el discurs públic, també apareixeria en estat latent en cites com aquestes:

La publicació de pensaments elevats és el poder dinàmic en les artèries de la vida; és l'ànima mateixa del món. Els pensaments són un mar sense límits [...], fins que el mar no s'encrespi, no s'aixecaran les onades per escampar les seves perles de coneixement en la platja de la vida.¹²¹

L'opinió pública ha de dirigir-se vers tot allò que sigui digne d'aquest dia, i això és impossible si no és mitjançant l'ús d'arguments adequats i la presentació de proves clares, exhaustives i concloents.¹²²

Conclusions

Els escrits de Bahá'u'lláh en particular i els textos autoritatius bahá'ís en general contenen una concepció de la transformació social sense igual a la història religiosa, social o política. Qüestionen radicalment l'ordre actual, afirmant que és defectuós i que no té solució amb només uns petits ajustos en algun aspecte de l'organització social. Aquesta concepció bahá'í està ancorada en una perspectiva novedosa de la història que considera la unificació del planeta com la següent etapa lògica en el procés d'evolució social. La religió, a través de successius Personatges Profètics que procedeixen del mateix Déu, seria el motor principal de la història i l'esperó fonamental de l'avanç de la civilització. Des d'aquesta perspectiva, la transformació social ha de ser el resultat de canvis profunds tant a nivell dels individus com de les estructures de la societat.

A aquest respecte, transcendeix tot els moviments del passat que han pretès canviar el món, ja que atenien sim-

plement a l'individu o exclusivament a les estructures de poder. Segons els escrits bahá'ís, l'individu, la comunitat i les institucions han de ser protagonistes de l'avanç de la civilització i del canvi social. Així, les claus del progrés estan en l'aprenentatge col·lectiu i en la creació de capacitat per emprendre progressivament els múltiples aspectes de l'organització econòmica, social, política i espiritual de la humanitat.

Dita transformació no consisteix en simples ideals inspiradors, sinó en una proposta programàtica en la que ha de treballar la humanitat i la comunitat bahá'í amb missions paral·leles, encara que solapades en algunes àrees. La humanitat, principalment a través dels seus líders, però també per l'ampliació de la consciència col·lectiva, ha d'avançar cap el que s'anomena «la pau menor», l'apoteosi de la qual el simbolitzaria un gran pacte internacional de seguretat col·lectiva. La comunitat bahá'í, per la seva banda, té la tasca de construir un model alternatiu de vida i d'organització social basat en els principis de cooperació i reciprocitat, de sostenibilitat i justícia social. Aquest model equilibra els aspectes espirituals, materials i pràctics de la vida, i podria servir —especialment el seu ordre administratiu— de nucli i model per un *nou ordre mundial* que reflecteixi els ideals proclamats per Bahá'u'lláh i assoleixi «la pau major», en l'etapa de maduresa de la humanitat.

Notes

- 1 GARCÍA MAGARIÑO, Sergio: «El Orden Mundial de Bahá'u'lláh: una aproximación desde sus escritos, a *Revista Cauriensia*, Volum XX, 2015, pp. 289-309. GARCÍA MAGARIÑO, Sergio: «La noción bahá'í de cambio social» a *Gobernanza y religión*, Delta publicaciones, 2016, pp. 49-68.
- 2 BAHÁ'U'LLÁH, títol en àrab que significa «Glòria de Déu», el nom del qual era Mirzà Husain 'Alí (1817-1892), i que assumí, després de declarar a Bagdad la seva missió l'abril de 1863. L'obra autoritzada sobre les missions del Báb i de Bahá'u'lláh és SHOGHI Effendi, *Dios Pasa*, Editorial Bahá'í de España, Terrassa, 2008. Per a un estudi biogràfic, vegeu Hasan BALYUZI, *Bahá'u'lláh: El Rey de la Gloria*, Editorial Bahá'í de España, 1993. Els escrits de Bahá'u'lláh han estat extensament analitzats per Adib TAHERZADEH, a *La Revelación de Bahá'u'lláh*, Ed. Bahá'í de España, 2001-2006, 4 volums.
- 3 El *Britannica Yearbook* de 1988 assenjala que, malgrat que la comunitat bahá'í compta amb només uns cinc milions de membres, la Fe ha esdevingut la religió més àmpliament difosa de la Terra després del Cristianisme. Una referència molt recent és el *Yearbook of International Religious Demography* 2016, que indica que el total de bahá'ís en el món és de 7,8 milions: <http://>

booksandjournals.brillonline.content/books/9789004322141. Exis-
teixen avui dia unes 190 Assemblees Nacionals Bahá'is elegides
en països independents i territoris importants del globus, i més
de 18.000 Assemblees elegides que funcionen a nivell local. Hom
creu que hi són representades 2.112 nacionalitats i tribus.

- 4 TOYNBEE, Arnold, *Estudio de la Historia*, Emecé Ed.; Buenos Aires,
1961, Vol. VIII, págs. 61-62.
- 5 Societat fundada per Cristoph Hoffmann i Georg David Hardegg
per esperar l'imminent retorn de Crist.
- 6 Seguidors del predicador William Miller, qui anunciava l'arribada
de Crist pel 1843.
- 7 EL BÁB («La Porta»), el nom del qual era, Siyyid 'Alí-Muḥammad,
nascut a Shiráz el 20 d'octubre de 1819.
- 8 Els passatges dels escrits del Báb que es refereixen a l'adveni-
ment d'«Aquell qui Déu manifestarà» inclouen referències a l'any
nou» i «a l'any dinou» (és a dir, aproximadament 1852 y 1863, si
hom calcula en anys lunars des de l'any de la inauguració de la
seva missió, 1844). En diverses ocasions, el Báb també assenyalà
a alguns dels Seus seguidors que arribarien a reconèixer i servir
«Aquell que Déu manifestarà.»
- 9 La proclamació del missatge del Báb havia estat portada a terme
a les mesquites i llocs públics per grups entusiastes de seguidors,
molts d'ells seminaristes joves. El clergat musulmà havia respost
incitant la plebs a la violència. Malauradament, aquests esdeve-
niments coincidiren amb una crisi política creada per la mort de
Muḥammad Sháh i amb la lluita per la successió. Foren els líders
de la facció política guanyadora, donant suport al rei-infant Nási-
ri'd-Dín Sháh, els qui, aleshores, giraren l'exèrcit reial contra els en-
grecats bábis. Aquests darrers, educats en un marc de referència

musulmà, i creient que tenien dret moral a la pròpia defensa, es feren forts en refugis provisionals i resistiren durant llarg temps sagnants assetjaments. Quan, finalment, foren vençuts i morts en carnatge, i el Báb hagué estat executat, dos joves bábís trastornats assaltaren el Shàh en un camí públic i li dispararen amb bales de foguejament, intentant un assassinat mal concebut. Aquest fou l'incident que proporcionà l'excusa per a la pitjor matança de bábís, la qual desvetllà les protestes de les ambaixades occidentals. Per a un relat d'aquest període vegeu W. HATCHER Y D. MARTIN, *La Fe Bahá'í: La Nueva Religión Mundial*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa 1995.

- 10 Per a una relació d'aquests esdeveniments, vegeu SHOGUI EFFENDI, *Díos Pasa*, ed. cit., capítulos I-V. L'interès occidental pel moviment bábí sorgí particularment per la publicació, l'any 1865, del llibre de Joseph ARTHUR, Comte de Gobineau, *Les religions et les philosophies dans l'Asie Centrale*, Didier Ed., París, 1865.
- 11 BAHÁ'U'LLÁH, *Epístola al Hijo del Lobo*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2012, pàg. 25-26.
- 12 Un bon nombre d'observadors diplomàtics i militars occidentals han deixat narracions punyents sobre el que hi veieren. Diverses protestes formals foren registrades davant les autoritats perses. Vegeu Moojan MOMEN, *The Bábí and Bahá'í Religions, 1844-1944*, George Ronald Ed., Oxford, 1981.
- 13 BAHÁ'U'LLÁH, *Epístola al Hijo del Lobo*, ed.cit., pàg. 26-27.
- 14 *Ibidem*, pàg. 27-28.
- 15 A Pèrsia hi havia, comprensiblement, moltes suspicàcies sobre les intencions dels governs britànic i rus, puix ambdós havien interferit, des de temps enrere, en els afers perses.

- 16 El punt d'origen d'aquests problemes fou un tal Mirzá Yaḥyá, un jove germanastre de Bahá'u'lláh. Mentre encara era jove, i sota el guiatge de Bahá'u'lláh, Yaḥyá havia estat nomenat pel Báb com a cap nominal de la comunitat bábí, fins a la imminent vinguda d'«Aquell qui Déu manifestarà». Tanmateix, en caure sota la influència d'un ex-teòleg musulmà, Siyyid Muḥammad Isfahání, Yaḥyá s'allunyà progressivament del seu germà. En comptes d'expressar-ho obertament, aquest ressentiment trobà sortida en el tropell clandestí que tingué, al seu entorn, un efecte desastrós sobre la ja baixa moral dels exiliats. Finalment, Yaḥyá rebutjà d'acceptar la declaració de Bahá'u'lláh i no va ocupar cap paper en el desenvolupament de la Fe bahá'í que amb aquesta declaració començava.
- 17 BAHÁ'U'LLÁH, *El Libro de la Certeza*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 1995, pàg. 162.
- 18 BAHÁ'U'LLÁH, *Les Paraules Ocultes*, Editorial Bahá'í de España, Terrassa, 2006, números 2, 5, 35 i 12 de l'àrab.
- 19 BAHÁ'U'LLÁH, *El Libro de la Certeza*, ed. cit., pàgs. 9-10, 128 131.
- 20 Citat en SHOGHI EFFENDI, *Dios Pasa*, ed. cit., pàg. 206.
- 21 Citació del príncep Zaynu'l-'Abidín Khán, *Dios Pasa*, ed. cit., pàg. 203.
- 22 Vegeu la nota 66.
- 23 SHOGHI EFFENDI, *Dios Pasa*, ed.cit., pàg. 225. Després de 1863, i de forma progressiva, el mot «bahá'í» reemplaçà el de «bábí», com a designació de la nova fe, apuntant el fet que havia sorgit una religió completament nova.
- 24 Citat en SHOGHI EFFENDI, *El Advenimiento de la Justicia Divina*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2011, p. 113.

- 25 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, paràgraf VII, Panell internacional de traducció, revisió de març 2017 a <http://www.bahaipanel.org/>.
- 26 *Ibidem*, CXXXVI.
- 27 *Ibidem*, CLVI.
- 28 *Ibidem*, V.
- 29 Hom pot trobar els dos passatges assenyalats esmentats per 'Abdu'l-Bahá en J. E. ESSLEMONT, *Bahá'u'lláh y la nueva Era*, Editorial Bahá'í de España, Terrassa, 1976, pàgs. 167 i 201, i en BAHÁ'U'LLÁH, *Tablas de Bahá'u'lláh* reveladas después del Kitáb-i-Aqdas, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2001, pàg. 35.
- 30 SHOGHI EFFENDI, a *Dios Pasa*, ed. cit., pàgs. 228-229, ofereix un relat sobre aquests esdeveniments.
- 31 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., I, V.
- 32 BAHÁ'U'LLÁH, *El Libro de la Certeza*, ed. cit., XIX, 1.
- 33 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. XIX, 2,3.
- 34 *Ibidem*, XIX, 4..
- 35 *Ibidem*, XXIV.
- 36 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., XXVII.
- 37 *Ibidem*, XXVII, 2 i 3.
- 38 Citat a SHOGHI EFFENDI, *El Advenimiento de la Justicia Divina*, ed. cit., pàg. 116.
- 39 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit.,LXX, 2.
- 40 *Ibidem*, XXXIV, 6.
- 41 *Ibidem*, LXXXIII, 1.
- 42 *Ibidem*, CLIV, 1.
- 43 Per a una exposició detallada sobre aquests temes, vegeu 'ABDU'L-BAHÁ, *Contestación a Unas Preguntas*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 1994, cap. 36-43.

- 44 En són exemple les paraules de Jesús: «Per què em dieu bo? Un de sol és el bo, és a dir, Déu...» (Mateu 19:17); «Jo i el Pare som una sola cosa» (Joan 10:30).
- 45 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., XC.
- 46 *Ibidem*, XXII.
- 47 Nou Testament, Joan 1:10.
- 48 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., LXXIV.
- 49 Citat en SHOGHI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh; Cartas seleccionadas*. Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2014, pàg. 180.
- 50 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., XXXI. En els escrits bahá'ís, el terme «Adam» s'utilitza simbòlicament en dos sentits diferents: un es refereix al naixement de la raça humana, mentre que l'altre designa la primera de les Manifestacions de Déu.
- 51 *Ibidem*, CVI, 2.
- 52 *Ibidem*, LXXVIII, 3.
- 53 Vegeu BAHÁ'U'LLÁH, *Los Siete Valles y Los Cuatro Valles*, Ed. Bahá'í de España, 2008, pàg.23. «Veritablement, malgrat que per als savis és vergonyós de cercar en la pols el Senyor dels Senyors, tot i així això dona mostres de la intensa ardentor de la recerca».
- 54 Citat en SHOGHI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàg. 187.
- 55 BAHÁ'U'LLÁH, *Los Siete Valles y Los Cuatro Valles*, ed. cit., pàg. 15.
- 56 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., CVII.
- 57 *Ibidem*, CXXXI, 2
- 58 *Ibidem*, I, 5
- 59 Nou Testament, Joan 10:16
- 60 Per a una explicació sobre el tema dels ensenyaments de Bahá'u'lláh sobre el procés de maduració de la raça humana, ve-

- geu SHOGHI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàgs. 289-292, 352-356.
- 61 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., CXI.
- 62 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., CXII i XLIII, 6.
- 63 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., IV, 1-2.
- 64 BAHÁ'U'LLÁH, *Tablas de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàg. 84.
- 65 Citat en Departament d'investigació de la Casa Universal de Justícia, *La Mujer, una recopilación*, Editorial Bahá'í de España, Terrassa (Barcelona), 1987, pàg. 34.
- 66 Una combinació de circumstàncies poc usuals feren que les autoritats centrals de Constantinoble fossin especialment favorables a Bahá'u'lláh i resistissin les pressions del govern persa. El governador de Bagdad Namíq Páshá, havia escrit, tot engrescat, a la capital, sobre el caràcter i la influència del distingit exiliat persa. El Soldà `Abdu'l`Aziz trobà captivadors els informes perquè es considerava a si mateix un cercador místic, malgrat que fos el califa de l'islam Sunní. Igualment important, en un altre sentit, fou la reacció del seu principal ministre, `Alí Páshá. A aquest darrer, que era un expert estudiós del llenguatge i de la literatura perses, així com un suposat modernitzador de l'administració turca, Bahá'u'lláh li semblà una figura molt grata. No hi ha cap dubte que fou aquesta combinació de simpatia i interès el que dugué el govern otomà a convidar Bahá'u'lláh a la capital en comptes d'enviar-lo a un indret més allunyat o de lliurar-lo a les autoritats perses, com aquestes darreres demanaven.
- 67 Per a una lectura del text complet de l'informe de l'ambaixador austríac, Comte von Prokesch-Osten, en una carta al Comte de Gobineau amb data del 10 de gener de 1866, vegeu Moojan

- MOMEN, *The Bábí and Bahá'í Religions*, 1984-1944, ed. cit., pàgs.186-187.
- 68 TAHERZADEH, Adib. *La Revelación de Bahá'u'lláh*, ed. cit., vol. II, Terrassa, 2002, pàg. 500.
- 69 BAHÁ'U'LLÁH, *Tablas de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàg. 26.
- 70 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., CV, 1, 5 i 6.
- 71 *Ibidem*, CXVIII, 5, 7 i 6.
- 72 Per a una descripció d'aquests esdeveniments, vegeu Adib TAHERZADEH, *La Revelación de Bahá'u'lláh*, ed. cit., vol. II, cap. 3, pàgs. 93-96; cap. 19, pàgs. 497-503.
- 73 Per a una descripció d'aquesta experiència, vegeu SHOGHI EFFENDI, *Díos Pasa*, ed. cit., pàgs. 261-273.
- 74 A la dècada de 1850, dos líders religiosos alemanys, Christoph Hoffmann i Georg David Hardegg, col·laboraren en el desenvolupament de la «Societat dels Templers» (sense cap relació amb els templers medievals). El seu objectiu era crear a Terra Santa una colònia o colònies que prepararien el camí per al retorn de Crist. Havien deixat Alemanya el 6 d'agost de 1868, i el grup fundador arribà a Haifa el 30 d'octubre de 1868, dos mesos després de l'arribada de Bahá'u'lláh.
- 75 Per a una descripció dels desastres que s'esdevingueren en la Turquia europea durant la guerra Russo-Turca de 1877-1878, vegeu Addendum III en Hasan BALYUZI, *Bahá'u'lláh: El Rey de la Gloria*, ed. cit., pàgs. 693-697.
- 76 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2005.
- 77 HORNE, Alistair: *The Fall of Paris*, Macmillan Ed., Londres, 1965, pàg. 34.

- 78 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, paràgraf 118.
- 79 BAHÁ'U'LLÁH, *Kitáb-i-Aqdas*, Ed, Bahá'í de España, Terrassa, 2001, par. 90.
- 80 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, par. 171-185.
- 81 BAHÁ'U'LLÁH, *Kitáb-i-Aqdas*, par. 88.
- 82 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, CXXXII, 2.
- 83 BAHÁ'U'LLÁH, *El Libro de la Certeza*, ed. cit., pàg. 16.
- 84 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, par. 89.
- 85 BAHÁ'U'LLÁH, citat per Shoghi Effendi a *Dios Pasa*, pàg. 326.
- 86 BAHÁ'U'LLÁH, *Epístola al Hijo del Lobo*, ed. cit., pàg. 99.
- 87 SHOGHI EFFENDI, *El Día Prometido Ha Llegado*, ed. cit., pàg. 168.
- 88 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., XCIX
- 89 *Ibidem*, CXX, 1-2.
- 90 *Ibidem*, XVII, 2.
- 91 *Ibidem*, CIX, 2.
- 92 *Ibidem*, XCVI, 2.
- 93 BAHÁ'U'LLÁH, *Tablas de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàg. 98.
- 94 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CXVII.
- 95 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, par. 192.
- 96 Un fill de Bahá'u'lláh, Mirzá Mihdí, de 22 anys, morí a l'any 1870 a causa d'una caiguda accidental deguda a les condicions de captivitat de la família.
- 97 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit., XLI.
- 98 SHOGHI EFFENDI, *Dios Pasa*, ed. cit., pàg. 151.
- 99 SHOGHI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàg. 181-182.
- 100 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CXIII

- 101 BAHÁ'U'LLÁH, *El Tabernáculo de la Unidad*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 2007, par. 2.22, pàg. 51.
- 102 BAHÁ'U'LLÁH, *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, par. 192.
- 103 Malgrat que l'ordre de desterrament del Soldà 'Abdu'l-Aziz mai no havia estat revocada formalment, les autoritats polítiques responsables arribaren a considerar-la com a nul·la i invalidada. Així, doncs, assenyalaren que Bahá'u'lláh podia establir la Seva residència fora dels murs de la vila si Ell ho decidia així.
- 104 La mansió havia estat construïda per un ric mercader àrab cristià d'Acre, que l'abandonà en començar un principi de pesta. La finca fou d'antuvi llogada i, uns anys després del traspàs de Bahá'u'lláh, fou adquirida per la Comunitat Bahá'í. La tomba de Bahá'u'lláh es troba en un Santuari als jardins de Bahjí i, actualment, és el punt central de peregrinació per al món bahá'í.
- 105 Per a un resum d'aquest conjunt d'ensenyaments, vegeu SHOGHI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, ed. cit., pàgs. 228-239, i SHOGHI EFFENDI, *Principios de Administración Bahá'í*, EBILA, Buenos Aires, 1961, en tota la seva extensió.
- 106 SHOGHI EFFENDI, *El Advenimiento de la Justicia Divina*, ed. cit., pàgs. 28-49.
- 107 BROWNE, Edward G. , *A Traveller's Narrative*, Bahá'í Publishing Committee, New York, 1930, pàgs. XXXIX-XL. Citat per ESSLEMONT, John E. a *Bahá'u'lláh y la Nueva Era*, ed. cit., pàg. 53.
- 108 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CX.
- 109 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. IV, 2.
- 110 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CX.
- 111 SHOGUI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, pàg. 64-65.
- 112 SHOGUI EFFENDI, *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, pàg. 289-290.
- 113 BAHÁ'U'LLÁH, *Kitáb-i-Aqdas*, pàg. 83.

- 114 BAHÁ'U'LLÁH, carta a la Reina Victòria d'Anglaterra. *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, 174, ed. cit. p.120.
- 115 BAHÁ'U'LLÁH, carta a la Reina Victòria d'Anglaterra. *El Llamamiento del Señor de las Huestes*, 180, ed. cit. p.123. També a *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CXIX, 3.
- 116 'ABDU'L-BAHÁ, *El Secreto de la Civilización Divina*, Ed. Bahá'í de España, Terrassa, 1999, pàg. 66-68. La primera part de la cita procedeix de *El Orden Mundial de Bahá'u'lláh*, pàg. 69-70.
- 117 Hom anomena discurs al conjunt de converses que diferents actors compromesos amb una pràctica mantenen a diferents espais socials, tals com revistes, fòrums o congressos, amb el fi de millorar aqueixa pràctica.
- 118 La organització no governamental que representa a la Casa de Justícia i a tots els bahá'ís als fòrums internacionals.
- 119 BAHÁ'U'LLÁH, *Tablas de Bahá'u'lláh*, Ed. Bahá'í de España, 2002, pàg. 155.
- 120 BAHÁ'U'LLÁH, *Pasajes de los Escritos de Bahá'u'lláh*, ed. cit. CLVI.
- 121 'ABDU'L-BAHÁ, *El Secreto de la Civilización Divina*, o.c., p. 119.
- 122 'ABDU'L-BAHÁ, *El Secreto de la Civilización Divina*, o.c., pp. 105-106.

...

